

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

*Asseq: Mads Pihl – Visit Greenland
Kulusuk, Tunu*

TAC pisassiissutillu pillugit Inatsisartunut nassuiaat 2023

PAASSISSUTISSIISUTIT

Pisarineqarsinnaasut aamma pisassiissutit pillugit Inatsisartunut nassuiaat 2023

25-09-2024

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Imaneq 1A 701

Postboks 269

3900 Nuuk

Oqarasuaat: (+299) 34 50 00

Telefax: (+299) 34 63 55

Emaili: apn@nanoq.gl

Nittartagaq: www.apn.gl

SIULEQUT

2023-mi aalisarnermi TAC (Total Allowable Catch, Pisarineqarsinnaasutut annertunerpaaffiat) pisassiissutillu pillugit Inatsisartunut nassuiaat Naalakkersuisut sinnerlugit matumuuna saqqummiuppara. Inatsisartunit piginnaatinneqarneq tunngavigalugu aalisarnermi TAC pisassiissutillu, tassunga ilanngullugu pisassiissutit taakku agguanneqarnerat, Naalakkersuisunit ukiut tamaasa aalajangersarneqartarput. Nassuiaammi pisassiisarnernut ataasiakkaanut tunngaviusut pilersarnerat pisassiissutillu ataasiakkaat Kalaallit Nunaata nunallu Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarfigisimasaata akornanni qanoq agguanneqartarnerat nassuiarneqarput.

Nassuiaammi 2023-mut siunnersuineq, TAC pisassiissutinillu atuneq, isumaqatigiissutit Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqatigiinniutiginiuusai aamma misileraalluni aalisarnerit nunatsinni aalisarneq siuarsarniarlugu annertusiniarlugulu aallartinneqartut allaaserineqarput. Tamatuma saniatigut nunat tamat akornanni aalisarneq pillugu oqallittarfiit Kalaallit Nunaannit peqataaffigineqartut pillugit paasissutissanik nutaatut ilanngussisoqarpoq. Nunanut Allanut Naalakkersuinikkut Ingerlatsineq pillugu nassuiaammi aalisarnermut tunngasut ilaatinneqartarunnaarmata taamaaliortoqarpoq.

TAC pisassiissutillu pillugit nassuiaat una Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 5 tunngavigalugu nassuiaanerussaaq kingullerpaaq. 2024-mut aalisarneq pillugu nassuiaat suliarineqalerpat aalisarnermut inatsit nutaaq tunngavigineqassaaq, tassani nassuiaatip aalisarneq tamassuminngalu aqutsineq pillugit paasissutissanik amerlanerusunik imaqarnissaa piumasaqaataavoq.

Paasiuminartitsinerunissaq innuttaasunullu annerunerusumik paasissutissiinissaq Naalakkersuisut kissaatigaat, taamaammallu Inatsisartut ataatsimiinnerisa kingorna nassuiaat Naalakkersuisut.gl aqcutigalugu tamanut saqqummiunneqarumaarpoq. Nassuiaatit ukiut siuliineersut nittartakkami takuneqarsinnaalereerput.

Kim Kielsen

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq

Nuuk

IMAI

Paasissutissiissutit.....	1
Siulequt.....	2
tabelit pillugit nalunaarsuutit	6
Naalisaatinut nassuiaatit	8
1. Tunuliaqutaasut siunertarlu	9
2. Aallaqqaasiut	9
2.1 Avammut tunisat naliNGi	11
3. aalisagaqatigiit niuerutigineqartut pingaarnerit.....	13
3.1 Raajat.....	13
3.1.1 kalaallit nunaata Kitaa.....	13
3.1.2 Tunu	15
3.1.4 Nunat TAMAT.....	16
3.2 Qalerallit	17
3.2.1 Kalaallit nunaata Kitaa (avataasiorluni aalisarneq)	17
3.2.2 Tunu (avataa)	19
3.2.3 kalaallit nunaata KITAA (SINERISSAP QANITTUA)	20
3.3 Saarullit.....	22
3.3.1 avataa.....	23
3.3.2 Sinerissap qanittua.....	24
4. Artit allat - avataasiortut.....	25
4.1 Suluppaakkat	25
4.1.1 Kitaa	26
4.1.2 Irmingerip imartaa	26
4.1.3 Tunu Islandilu (pisassiissutit akuleriissut)	26
4.2 Tupissutit (Imminnguit)	27
4.3 Nataarnat	27
4.4 Qeeqqat.....	28
4.5 Ammassat.....	28
4.5.1 Tunu	28
4.6 Saarullernat	30
4.7 Norskit ammassassui upernaakkut suffisartut (atlanto-skandisk)	31
4.8 Avaleraasartuut	31
4.9 Tinguttuut.....	33
4.10 Eqalukkat eqalugaasallu	33

5. aalisagaqatigiit allat – sinerissap qanittua	33
5.1 Saattussat	33
5.2 Uiluut	36
5.3 Kapisillit	37
5.4 Nipisat, arnarluit	38
6. Misileraalluni aalisarneq	40
6.1 Tunup Avannaani aqutsiveqarfimmi saarulliit (avataasiorluni)	40
6.2 Kitaani saarulliit (avataasiorluni)	41
6.3 Ammassat artillu allat ikerinnarsiortut angallatit avataasiortut atorlugit aalisarneqartut (avataani)	41
6.4 Saattuut (avataasiorluni)	42
6.5 Tunumi ningittakkersorluni qassusersorluniluunniit saarullinnik, suluppaakkanik, qaleralinnik, nataarnarnik, tinguttuunik, saarullinnik atamasunik, qeeqqanik eqalunnillu aalisarneq (sinerissap qanittuani)	42
6.6. Kitaani inalugallit (sinerissap qanittuani)	43
6.7 Angallatit mikisut atorlugit Kitaani eqalugaasat (sinerissap qanittuani)	43
6.8 Kitaani sinerissap qanittuani angallatit atorlugit ammassat (sinerissap qanittuani)	44
6.9 Eqqusat (sinerissap qanittuani)	44
6.10 Ammassassuit (sinerissap qanittuani)	44
6.11 Inerniliineq	45
7. Nunani tamalaani suleqatigiinnerit aalisarnermullu isumaqatigiissutit	45
7.1 Nunat immikkoortuini aalisartut kattuffiisa suleqateqatigineqarnerat	46
7.1.1 NAFO	46
7.1.2 NEAFC	48
7.1.3 NASCO	49
7.2 Aalisarneq pillugu nunat tamalaat akornanni suleqatigiinneq	50
7.2.1 Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivi	50
7.2.2 Issittup avannaarsuata imartaani nunat tamalaat aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaat	51
7.3 Nunat marluk akornanni suleqatigiinnerit	52
7.3.1 EU	52
7.3.2 Savalimmiut	54
7.3.3 Norge	55
7.3.4 Rusland	56
7.3.5 Island	56
7.3.6 Peqatigiilluni Kunngaqarfik Tuluit Nunaannik aamma Irlandip Avannaanik paaseqatigiinnissamik isumaqatigiissut	57
7.4 Naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat	57
7.4.1 Avaleraasartuut	57

7.4.2 Ammassat	58
7.4.3 Suluppaakkat	58
7.4.4 Qalerallit	59
8. ILANGUSSAT	60
Ilangussaq 1: 2023-mi avataasiorluni aalisarnermi siunnersuineq pisarinqarsinnaasullu tonsingorlugit	60
Ilangussaq 2: 2023-mi sinerissap qanittuani aalisarneq pillugu siunnersuineq pisarinqarsinnaasullu tonsingorlugit	64
Ilangussaq 3: 2023-mi pisassiisutinit amerlassutsinik agguataarinnineq	67

TABELIT PILLUGIT NALUNAARSUUTIT

Tabeli 1: Naalisaanernik nassuiaat

Tabeli 2: Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni aalajangersimasumik ilaasortat* aamma taaseqataasinnaanatik ataatsimeeqataasartut.

Tabeli 3: Kitaani raajarniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 4: Kitaani raajarniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 5: Tunumi raajarniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 6: Tunumi raajarniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 7: Davisstrædemi aamma Avannaata Imaani qaleralinnik avataaniittunik qaleralinniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 8: Davisstrædemi aamma Avannaata Imaani qaleralinnik avataaniittunik qaleralinniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 9: Tunumi qaleralinnik avataaniittunik qaleralinniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 10: Tunumi qaleralinnik avataaniittunik qaleralinniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 11: Sinerissap qanittuani qalerallit pillugit pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 12: Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 13: Tunumi aamma Kitaata kujataani avataasiorluni saarullinniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit

Tabeli 14: Tunumi aamma Kitaata kujataani avataasiorluni saarullinniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 15: Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit

Tabeli 16: Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 17: Tunumi Islandimilu suluppaagarniarnermi pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 18: Tunumi suluppaagarniarnermi pisarinqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqitat aamma atuineq procentinngorlugu

Tabeli 19: Tunumi Islandimilu ammassanniarnerni pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit

Tabeli 20: Tunumi aamma Savalimmiuni saarullernanniarnerni pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 21: Avaleraasartuunniarnerni pisarinqarsinnaasut, ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aamma pisassiissutinit qaqitat

Tabeli 22: Kalaallit Nunaanni saattuarniarnermi pisarinqarsinnaasut ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq

Tabeli 23: Piffissami 2018-imit 2021-mut kalaallit saattuarniarneranni pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 24: Uiluinniarnerni pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq

Tabeli 25: Aqutsinissamik pilersaarut qanittukut isumaqatigiissutaasoq naapertorlugu Kalaallit Nunaanni kapisillit pisarinqarsinnaasut

Tabeli 26: (Arnarlunnik) nipsisanniarnerni pisarinqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq.

Tabeli 27: Kalaallit Nunaata eqqaani EU-p aalisarnissamik periarfissai

Tabeli 28: Savalimmiut eqqaanni Kalaallit Nunaannut pisassiissutit aamma Kalaallit Nunaata eqqaani Savalimmiunut pisassiissutit

Tabeli 29: Kalaallit Nunaannut Norgep eqqaani aamma Norgemut Kalaallit Nunaata eqqaani pisassiissutit

NAALISAATINUT NASSUIAATIT

Tabeli 1: Naalisaanernik nassuiaatit

APN	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik
EU	Den Europæiske Union
Sulisitsisut	Sulisitsisut
KANUAANA	Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutininik Nakkutilliisoqarfik
Pinngortitaleriffik	Pinngortitaleriffik
ICES	Imartat Ilisimatusarfigineqarnerannut Nunat Tamalaat Siunnersuisooqatigiivi
PNNP	Pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat
KNAPK	Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat
MSC	Marine Stewardship Council
NAFO	Northwest Atlantic Fisheries Organization / Atlantikup Avannaata Kitaani Aalisarneq pillugu Suleqatigiiffik
NASCO	North Atlantic Salmon Conservation Organization / Atlantikup Avannaani Kapisillit Piujuartinneqarnissaat pillugu Suleqatigiiffik
NEAFC	North-East Atlantic Fisheries Commission / Atlantikup Avannaata Kangiani Aalisarneq pillugu Isumalioqatigiissitat
NUSUKA	Nunaqavissut Suliffiutillit Kattuffiat
SFG	Sustainable Fisheries Greenland
SIK	Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat
SQAPK	Sinerissap Qanittuani Aalisartut Piniartullu Kattuffiat
TAC	Total Allowable Catch / Pisarineqarsinnaasut annertunerpaaffiat
UK	United Kingdom / Tuluut Nunaat

1. TUNULIAQUTAASUT SIUNERTARLU

Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 5, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani 2023-mi pisarineqarsinnaasut akuerisaasut tamarmiusut pisassiissutillu aamma aalisagaqatigiit pillugit nassuiaat matumuuna saqqummiunneqarpoq. Nassuiaat aalisagaqatigiit assigiinngitsut pillugit siunnersuutinik, TAC-nik tamarmiusunik, pisassiissutit agguanerannik takussutissianik aalisagaqatigiinnillu pineqartunik aalisarnermik allaaserinninnermik imaqarpoq. Nassuiaat aamma nunat marluk akornanni isumaqatigiissutinik Kalaallit Nunaata isumaqatigiissutigisaanik takussutissamik allaaserinninnermillu imaqarpoq.

2. AALLAQQAASIUT

Ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit inuiaqatigiinnilu aningaasarsiornikkut isumaliutissiissutit aallaavigalugit Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffiani aalisagaqatigiinnut toqqakkanut TAC Naalakkersuisunit ukiut tamaasa aalajangersarneqartarput. Aalisarnej pillugu inatsimmi § 32, imm. 3 naapertorlugu pisarineqarsinnaasut akuerineqartunik tamarmiusunik aalajangersaannginnermi Naalakkersuisut Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit (Tabeli 2-mittut) isumasiortarpaat. Aalisarnej pillugu Siunnersuisooqatigiit aamma taaseqataasinnaannatik ataatsimeeqataasartut imatut katitigaapput, uumassusillit pillugit, aningaasarsiornermi, inuussutissarsiornermi inuiaqatigiinnilu mianerisassat Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit pingaarnersaanni isiginiarneqartarlutik.

Tabeli 2: 2023-mi Aalisarnej pillugu Siunnersuisooqatigiinni aalajangersimasumik ilaasortat* aamma taaseqataasinnaanatik ataatsimeeqataasartut.

Ingerlatsisut	Sinniisut amerlassusaat
Sulisitsisut	3
KNAPK*	3
QAK*	3
Arctic Prime Fisheries ApS	1
Inuussutissarsionnermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisinik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik	1
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	Marluk allatsilu ataaseq
Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik	1
Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik	1
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik	1
Pinngortitaleriffik	1
Kommunit	1
NUSUKA	1
Oceans North Kalaallit Nunaat	1
Royal Greenland A/S	1
SQAPK	1
SIK	1
SFG	1

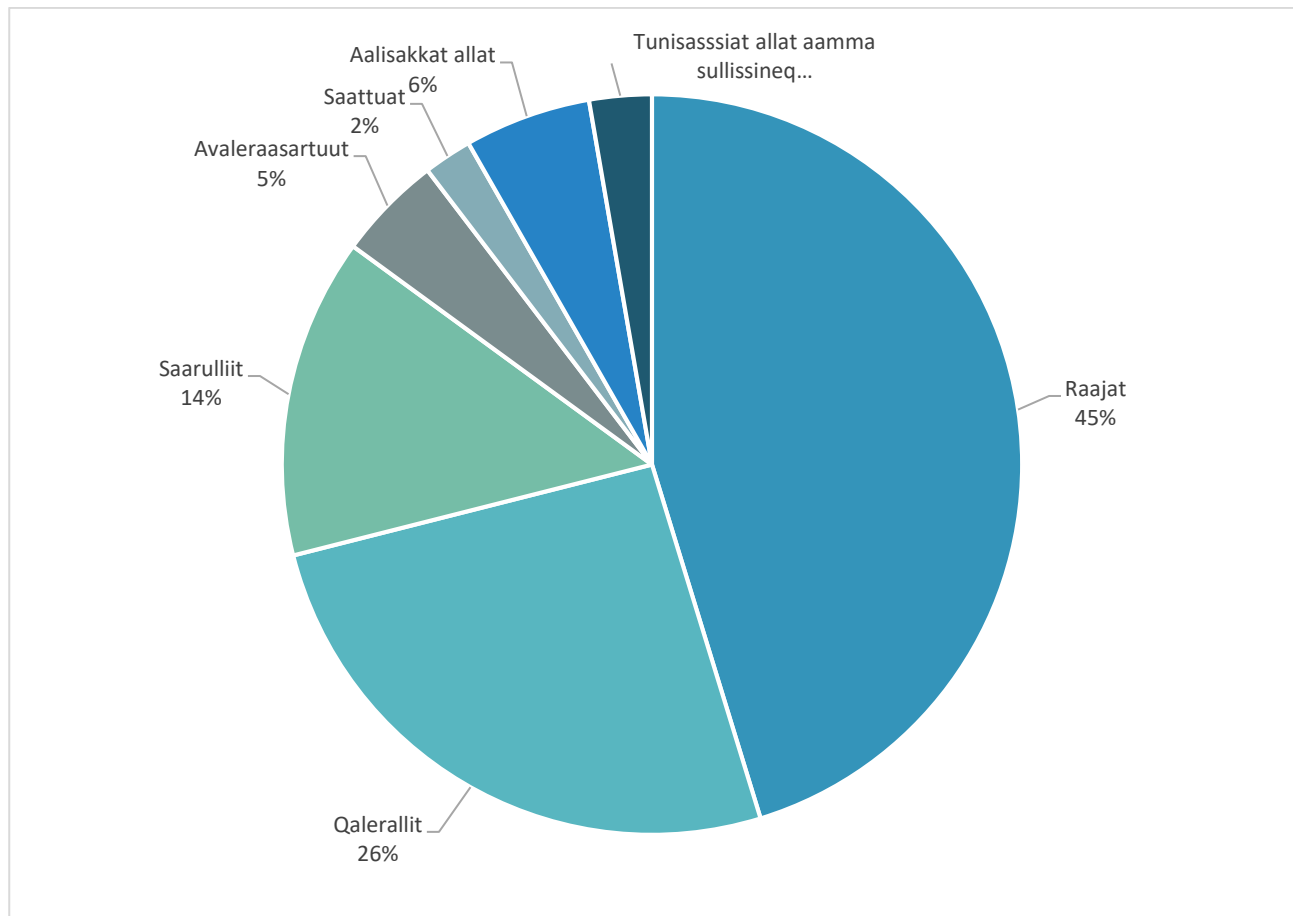
Ilisimatuussutsikkut siunnersuinermi aalisagaqatigiinnik naliliisarnerit tunngaveqarput, taannalu Pinngortitaleriffimmit nunat tamat akornanni immamik ilisimatusarnermi ingerlatsiviit marluk International Council for the Exploration of the Sea (ICES) aamma Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) suleqatigalugit suliarineqartarpoq. Siunnersuinermi ilisimasaniik paasisaqarfiit assigiinngitsut tunngavigneqartarput, ilaatigut ilisimatuussutsikkut misissuinerit paasisutissat, aningaasarsiutigalugu aalisarnerit paasisutissat katersorneqarnikuusut, soorlu tunisinermi paasisutissat pisanillu nalunaarsuiffimmi paasisutissat.

Aalisagaqatigiinnut aalajangersimasunut TAC aalajangerneqareeraangat, nunat marluk isumaqatigiissutaanni Kalaallit Nunaata isumaqatigiissusiorfigisaanut (EU-mut, Canadamut, Islandimut, Norgemut aamma Savalimmiunut) pisassiisutit agguanneqartarput. TAC-p sinnera aqutsinermit tunngaviit atuuttut malillugit avataani sinerissallu qanittuani angallatinut agguanneqartarput. Angallatinut avataasiortunut pisassiisutit qinnuteqarneq malillugu ingerlatsisunut agguanneqartarput. Sinerissap qanittuani angallatit paggatassanik aalisarajuttarput, tassani aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut pisassiisutit tamakkerlugit pisarineqarnissaasa tungaanut aalisartarlutik, pisassiisutillu tamaasa pisarineqareeraangata aalisarneq unitsinneqartarluni. Aalisarnerit ataasiakkaat, tassunga ilanngullugit raajarniarneq aamma sumiiffik 47-mi qalerallinniarneq, Pisassiisutit Niuerutigineqarsinnaasutut Nammineq Pigisatut (PNNP) killilersorneqarput. PNNP malillugu aalisarnermi pisassiisutiniik aalisarnermi peqataasinnaajumalluni pisassiisutiniik pigisaqartoqassaaq, tamassumalu kingorna pisassiisutit pigineqartut naapertorlugit ukiumut pisassiisutiniik pissarsisoqartarluni.

2.1 AVAMMUT TUNISAT NALINGI

Kalaallit Nunaata avammut tunisai tassaanerupput tunisassiat aalisarnermik inuussutissarsiummeersut, taakkulu 2023-mi avammut tunineqartut tamarmiusut nalingisa 98 %-eraat. Tabelimi ataaniittumi 2023-mi Kalaallit Nunaata Naatsorsueqqissaartarfik¹ naapertorlugu avammut tunisai agguataarnerallu takutinneqarput. Kalaallit Nunaata avammut tunisai tamarmiusut Aalisagaqatigiit pingaarnerit tassaasut raajat (45 %), qalerallit (26 %) aamma saarullit (14 %) Kalaallit Nunaata avammut tunisaasa nalingisa tamarmiusut 85 %-eraat. Aalisagaqatigiit taakku 2022-mi 86 %-iupput imattut agguarneqarlutik raajat 46%, qalerallit 26% aamma saarullit 14%.

¹ [Naatsorsueqqissaartarfik](#) Eqqumaffigiuk takussutissiat ingerlaavartumik allanngortinneqartarmata. Saqqummiussassamat uunga paasisutissat 30. maj 2024-mi pissarsiarineqarput.

Takussutissiaq 1: Kalaallit Nunaata 2023-mi avammut tunisai suussutsinut agguarlugit nalingi.

- **Raajat** 2023-mi avammut tunisat tamarmiusut nalingisa 45%-eraat. 2023-mi raajanik avammut tunisat nalingi 2022-mut sanilliullugu *11 mio. kr.-nik amerlanerupput.*
- **Qalerallit** 2023-mi avammut tunisat tamarmiusut nalingisa 26%-eraat. 2023-mi Qaleralinnik avammut tunisat nalingi 2022-mut sanilliullugu *22,5 mio. kr.-nik amerlanerupput.*
- **Saarullit** 2023-mi avammut avammut tunisat tamarmiusut nalingisa 14%-eraat. 2023-mi saarullinnik avammut tunisat nalingi 2022-mut sanilliullugu *46 mio. kr.-nik ikinnerupput.*
- **Avaleraasartuut** 2023-mi avammut tunisat tamarmiusut nalingisa 5 %-eraat. 2023-mi Avaleraasartuunik avammut tunisat nalingi 2022-mut sanilliullugit *115 mio. kr.-nik amerlanerupput.*
- **Saattuut** 2023-mi avammut tunisat ataatsimut nalingisa 2 %-eraat. Saattuanik avammut tunisat nalingi 2022-mut sanilliullugu 2023-mi *116 mio. kr.-nik ikinnerupput.*

3. AALISAGAQATIGIIT NIUERUTIGINEQARTUT PINGAARNERIT

Immikkoortoq 2.1-imi, takussutissiaq 1-imi takuneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaat aalisagaqatigiinnik niuerutigisartagai pingaarnert pingasuusut, tassaasut raajat, qalerallit saarulliillu. Aalisagaqatigiit taakku pingasut Kalaallit Nunaata avammut tunisaanut tamarmiusunut pingaaruteqarluinnarnerat pissutigalugu itisiliilluni nassuiaammi ilaatigut ilisimatuussutsikkut siunnersuutiniq, TAC-nik aalajangikkanik, pisassiissutit agguannerannik pisassiissutinillu atuinermik imaqartumi erseqqissarneqarput.

3.1 RAAJAT

Kalaallit Nunaata Kitaani, Tunumi, nunat tamalaat imartaanni kiisalu Svalbardip eqqaani raajarniartoqartarpoq. 2013-imi Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarneq MSC-mit 2013-imi uppersaasernerqartalerpoq.

NAFO ilisimatuussutsikkut siunnersuisarpoq. Siunnersuinerimi periutsit atorlugit naatsorsuinerit tunngavigineqarput, taakkunanilu raajaqassuseq, aalisariutit pisaat pisallu annertussusaat aamma saarulliit raajanik nerisartut amerlassusaat agguarnerallu mianerineqartarput. Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik (KANUAANA) aamma Pinngortitaleriffik periuttip atornerqarnerani paasissutissanik tunniussisarput.

3.1.1 KALAALLIT NUNAATA KITAA

2021-mi Kalaallit Nunaata Kitaani raajanut (*Pandalus borealis*) pillugit aqutsinermut pilersaarut nutartigaq 2021-mit 2025-mut atuuttoq 2021-mi saqqummersinneqarpoq. Kalaallit Nunaata Kitaani imartani uumassusillit assigiinngiaarnerannut pinngortitamilu ataqaqatigiinnermut tunngatillugu pingaarnertut anguniagaq tassaavoq *pinngortitami ataqaqatigiiffiusup pinngortami amerlasuut nereqatigiiffisartagaasa attatiinnarnissaa*. Ilisimatuussutsikkut siunnersuinerimi anguniarneqartoq tassaavoq *ukiumut pisarineqartartut tamarmiusut annertussusaasa aalisagaqatigiinnik piffissami sivisuumi annertunerpaamik atuinerimi toqusartut amerlassusaat qaangissanngikkaat*.

Aqutsinermut pilersaarut malillugu TAC-mik aalangiinnermi ilisimatuussutsikkut siunnersuut malinneqassaaq, ukiunilu allanngorarnerit annertunerpaamik 12,5%-imik allanngorarsinnaapput. 20%-mik qaangerluguluunniit appaanissamik ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqartillugu imaluunniit 30%-imik qaangerluguluunniit qaffaanissamik ilisimatuussutsikkut inassuteqaateqartoqartillugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit taaseqataasinnaanatililu peqataasartut ajornartorsiut immikkut ataatsimiinnermi qulaajassavaat.

Pinngortitaleriffiup 2023-mi raajarniarnermut siunnersuut septembari 2022-mi tamanut saqqummiuppaa. Siunnersuummi Kalaallit Nunaata Kitaani 2023-mi katillugit pisat 110.000 tonsinik annertussuseqassasut inassuteqaatigineqarpoq, taannalu 2022-mut sanilliullugu 5.000 tonsinik appaaneruvoq. Naalakkersuisut siunnersuut naapertorlugu aalajangiippat Kalaallit Nunaata Kitaani 2023-mi raajanut TAC 110.000 tonsinut aalajangerneqassasoq.

Kalaallit Nunaata piujuartitsineq pillugu Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu 2023-mi Kitaani raajat 2.600 tonsit EU-mut pisassiissutigai. Kalaallit Nunaat Canadamut pisortatigoortumik isumaqatigiissuteqanngilaq, kisianni Kalaallit Nunaata raajanik aqutsinermut pilersaarut naapertorlugu 2023-mi raajat 845 tonsit Canadamut immikkoortippai. Pisassiinermut pissutaavoq raajat MSC-mit uppersaaserneqartut Kalaallit Nunaannit Canadamillu ataatsimut raajaatigineqarnerat, MSC-millu uppersaasiinerup attatiinnarnissaanut Kalaallit Nunaata raajanik Canadamut pisassiinissaa piumasqaataavoq.

Tabeli 3: Kalaallit Nunaata Kitaani raajarniarnermut 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq	105.000	105.000	110.000	115.000	115.000	110.000
TAC	101.250	105.000	110.000	115.000	115.000	110.000

Raajarniarnermi pisassiissutit ilaat nunanut allanut pisassiissutigineqartarput. 2023-mi TAC tamarmiusoq 110.000 tonsinut aalajangerneqarpoq. Nunanut allanut tunniussassat immikkoortereerlugit Kalaallit Nunaata Kitaani sinneruttut angallatinut avataasiortunut (57 %-it) sinerissallu qanittuani angallatinut (43 %-it) agguanneqartarput. Angallatit avataasiortut pisassiissutinit pigisaat sinerissap qanittuani angallatinut niuerutigineqarsinnaasarput, tamannalu pisassiissutinik atuinermi takuneqarsinnaavoq. Pisassiissutit tamakkiisumik atorineqarput.

Tabeli 4: Kalaallit Nunaata Kitaani raajarnianermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat psocentingorlugu atuineq

Sumiiffik	TAC (tonsit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Katillugit	110.000	109.804 ²	100

3.1.2 TUNU

Tunumi raajanik aqutsinermut pilersaaruteqangilaq, TAC-lu siunnersuinermit ukiuni kingullerni qaffasinnerusarpoq. 2023-mi siunnersuut 2.000 tonsiuvoq, taannalu 2022-mut sanilliullugu 1.000 tonsinik appasinneruvoq. Tunumi raajanut TAC 6.850 tonsinut Naalakkersuisut aalajangerpaat, ukiullu siuliani TAC-p assigaa.

Kalaallit Nunaata EU-mut Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu 2023-mi Tunumi raajat 5.000 tonsit EU-mut pisassiissutigai.

Tabeli 5: Piffissami 2018-imit 2023-mut Tunumi raajarnianermi TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq	2.000	2.000	2.000	3.000	3.000	2.000
TAC	5.000	4.300	4.000	7.000	6.850	6.850

Pisassiissutit tamakkerlugit atornerqarput, pisassiissutinillu ukiup siulianit nuussisoqarluni, taamaalilluni pisassiissutinit pisat TAC qaangerpaat.

Tabeli 6: Tunumi raajarnianermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu procentingorlugu (tonsit)

Sumiiffik	TAC (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Tunu	6.850	7.461 ³	109

² Canadap pisai pisassiissutinit atuinermit ilanngunneqangillat. Aamma pisassiissutinik ukiumit ukiumut nuussisoqartarpoq

³ 2022-mit pisassiissutinik nuussisoqarneratigut 2023-mut pisassiissutit amerlineqarput.

3.1.4 NUNAT TAMAT

Kalaallit Nunaat Kalaallit Nunaanata Kitaani Tunumilu raajarniarnerup saniatigut aamma nunat tamat imartaanni raajarniarsinnaavoq. Kalaallit Nunaat NAFO-mi ilaasortaanermigut sumiiffimmi 3M-imi, aamma Flemish Cap-imik taaneqartartumi, kiisalu sumiiffimmi 3L-imi, aamma Grand Bankimik taaneqartartumi, aalisarsinnaavoq. Kalaallit Nunaat Norgemut aalisarneq pillugu isumaqatigiissut atorlugu Svalbardip eqqaani raajarniarsinnaavoq.

Flemish Cap-ip eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3M)

Flemish Cap-ip eqqaani raajarniarneq nunat tamat imartaanni ingerlanneqartarpoq, aalisarnerlu NAFO aqcutigalugu malittarisassaqaartinneqarluni. Raajaqassutsip piujuartitsinermi killigititaq B_{lim}^4 ammut qaangermagu NAFO-mi 2010-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi tamatut aalajangertoqarpoq.

Flemish Cap-ip eqqaani raajarniarneq raajaqassuseq qaffakkiartormat ukiuni 2020-mi 2021-milu ammaqinneqarpoq, Kalaallillu Nunaat piffissami tassani NAFO-mi sumiiffimmi 3M-imi ullut aalisarfiit 129-t atorsinnaavai. NAFO-mi 2021-mi ataatsimiinnermi ilisimatussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu inerteqquteqarnerup atuutileqqinnissaa aalajangerneqarpoq, tamassumalu kinguneraa raajarniarnerup 2022-mi 2023-milu matuneqarnera.

Isumaqatigiissuteqartut ullut aalisarfiit atornagit pisassiissuteqarneq tunngavigalugu aqutsinermut qanoq nuuttoqarsinnaanera 2021-mi ukiumoortumik ataatsimiinnerup kingorna oqallisiginikuuat. Pisassiissutit tunngavigalugit aqutsineq pitsaanerusutut nakkutigiuminarnerusutullu isigineqarpoq. Aggvaanermi tunngaviit assigiinngitsut saqqummiunneqarput, peruserli pillugit sulii isumaqatigiittoqarnikuunngilaq.

Grand Bank-ip eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3L)

New Foundlandip avataani Grand Bankimi raajat Canadami raajat ilagaat. raajallu amerlanersaat Canadap aalisarnikkut oqartussaaffianiipput.. Grand Bankimi sumiiffik annikitsoq nunat tamat imartaaniippoq. Sumiiffik taanna NAFO-mit aqunneqarpoq aammalu Canadap NAFO-llu akornanni isumaqatigiissut 1999-imeersoq naapertorlugu sumiiffimmi tassani raajanut TAC 5/6-ia Canadamut pisassiissutigineqassaaq. Sinneri peqataasutut isumaqatigiissuteqartut akornanni naligiimmik agguaanneqassapput.

Savalimmiut isumaqarpoq TAC-mik annertunerusumik pisassinneqartariaqarlutik isumaqarput. Taamatut piumasqaarnermi qangalili aalisartarsimaneq, kiisalu ilisimatuussutsikkut misissuinermi tapersiisarsimanertik

⁴ Peqassutsip annikinnerpaaffissaa ilimanarluinnartumik raajaqatigiinnut nutaanik pilersuisussanik amigaateqariartuaarnermik kinguneqartussaasoq.

il.il. tunngavilersuutininut ilaapput. Taamaammat DFG (Danmark Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugu) isumaqatigiissuteqartunut ilaasutut 2013-imili agguaaassisarneq pillugu akerliliisarsimavoq. Raajaqassuseq piffissami sivilisuumi apparniartornikuuvoq, aammalu TAC 2015-imit 0 tonsimut aalajangerneqarnikuulluni, taamaalillunilu Savalimmiunit akerliliisarneq taamaallaat tunngaviusumik pingaaruteqarpoq.

Sumiiffimmili raajarniarneq ammaqqissappat Kalaallit Nunaata piffissap ingerlanerani aalisarsinnaatitaanini piginnissallugu ilimagaa.

Svalbardip eqqaani raajat

Norgep Svalbardip eqqaani aalisarneq malittarisassaqtartinniarlugu aalisarnermi illersugaq 1977-imi pilersippaa. Kalaallit Nunaata aalisarnermi illersukkamik naammaginninnginnini nunat marluk akornanni Norgemut oqaatiginikuuaa.

Svalbardip eqqaani raajarniarnermi Norgep peqqussutai atuuttut (Kalaallit Nunaata akuerinngisai) naapertorlugit, Kalaallit Nunaat angallatit tallimat atorlugit ulluni aalisarfiusuni 450-ini raajarniarsinnaavoq. Periarfissaq tamanna Kalaallit Nunaanni aalisariutaatileqatigiiffinnit piffissap ilaani atorneqarnikuuvoq. 2020-mi aalisariut ataaseq aalisarpoq, kisianni 2021-mi 2022-milu pisassiissutinik taakkuninga qinnuteqartoqarnikuunngilaq. Ingerlatseqatigiiffimmuut ataatsimut 2023-mi pisassiisoqarpoq, ingerlatseqatigiiffiulli Svalbardimi ullut aalisarfiit atunngilai.

3.2 QALERALLIT

Qalerallit avataani sinerissallu qanittuaniittuani aalisarneqartarput. Immikkoortut taakku marluk qanoq aqunneqartarnerat assigiinngitsorujussuuvoq. Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu avataasiorluni aalisarnerit siulliullugit allaaserineqarput, tamatumalu kingorna Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissap qanittuani aalisarneq allaaserineqarluni.

3.2.1 KALAALLIT NUNAATA KITAA (AVATAASIORLUNI AALISARNEQ)

Kalaallit Nunaata Kitaani avataani qalerallit qaleraleqatigiuppuput ataatsimoortut, taakkulu Kalaallit Nunaata Canadamut avitseqatigiissutigisai. Qalerallit aqutsiveqarfinnut marlunnut immikkoortinneqarput, kujataani Davistrædet, avannaanilu Buffenip Kangerliumanersua. Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni Kalaallit Nunaata qaleralinniarnera piffissami 2021-mit 2025-mut aqutsinermut pilersaarut atorlugu aqunneqarpoq, tassani TAC ilisimatuussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu aalajangerneqartarluni. NAFO ilisimatuussutsikkut siunnersuisarpoq, siunnersuullu ukiumut marlunnut atuuttarpoq. Siusinnerusukkut

siunnersuutit marluusarpoq, ataaseq Davistrædimut atuuttoq, aappaalu Baffinip Kangerliumanersuanut atuuttoq. Kisianni sumiiffinnut taakkununga marlunnut 2019-imit ataatsimut siunnersuisoqartarpoq.

2023-mut 2024-mullu Davisstrædimut aamma Baffinip Kangerliumanersuanut siunnersuinermit tamarmiusumi qalerallit pisarinqartut 29.640 tonsit qaangissanngikkaat inassuteqaatigineqarpoq, tamannalu siunnersuinermit kingullermut sanilliullugu 6.730 tonsinik appariarneruvoq. Appariaatip 18,5 %-i assigaa, tamannalu kinguneqarpoq Aalisarnej pillugu Siunnersuisooqatigiit immikkut ataatsimiinnissamut aggersarnejarnerannik kinguneqarpoq. TAC 2023-mik 9.25%-imik appartinneqassasoq,, 2024-milu killiffik utaqqimaarnejassasoq aalajangerneqarpoq. Canadamut nunat marluk akornanni suli isumaqatigiissuteqanngilaq, taamaattumillu qalerallit agguarnejarnissaannut pisortatigoortumik tungaveqanngilaq. Taamaammat TAC-p aalajangernejarneranut atatillugu Kalaallit Nunaat Canadalu ataqatigiissaripput, tassani illuatungeriit TAC 9,25%-imik appartippaat. Kalaallit Nunaata Kitaani pisassiissutit 16.502,5 tonsinut aalajangerneqarput

TAC aqutsiveqarfinnut Ikersuaq Davisstrædimut aamma Baffinip Kangerliumanersuanut assigiimmik agguanneqarput, tassani sumiiffiit taakku marluk 2023-mi 8.251,25 tonsinik pisassiivigineqarput.

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnej MSC-mit uppernarsaaserneqarpoq, taamaammallu uppernarsaasiisernerup pigiinnarnissaanut Canadamik suleqateqarnej pingaaruteqarluinnartuulluni.

Tabeli 7: Davisstrædemi aamma Baffinip Kangerliumanersuani avataasiorluni qaleralinniarnermi 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit (tonsinnngorlugit)

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Davisstrædi	Siunnersuineq	15.150	36.370	36.370	36.370	36.370	29.640
	TAC	7.575	8.526	8.526	8.592	9.092,5	8.251,25
Baffenip Kangerliumarnersua	Siunnersuineq	17.150	36.370	36.370	36.370	36.370	29.640
	TAC	8.575	8.592	9.592	9.592	9.092,5	8.251,25

Pisassiissut tamakkiisumik atornejarput.

Tabeli 8: Davisstrædemi aamma Baffinip Kangerliumarnersuani avataasiorluni qalerallinniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu procentinngorlugu (tonsinngorlugit)

Sumiiffik	TAC (tonsit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Davisstrædi	8.251,25	8.386	102
Baffinip Kangerliumarnersua	8.251,25	8.198	99

3.2.2 TUNU (AVATAA)

Tunumi qalerallit ataatsimut pigineqarput, Kalaallit Nunaata Islandimut Savalimmiunullu aveqatigiissutigisai. ICES ilisimatuussutsikkut siunnersuisarpoq, taannalu 2012-mi inassuteqaateqarpoq nunat sineriallit (Kalaallit Nunaata, Islandip aamma Savalimmiut) akornanni aqutsinermut pilersaarusiussasut. Island aamma Kalaallit Nunaat Tunumi qalerallinnik aqutsinissaq agguaanissarlu pillugit nunat marluk akornanni aqutsineq pillugu 2012-imi isumaqatigiissuteqarput. TAC-p 2014-p tungaanut ilisimatuussutsikkut siunnersuinerlut naleqqussarnissaa tamatumalu kingorna piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aqutsinermut pilersaarut atuutilersinneqassasoq illuatungeriit aamma isumaqatigiissutigaat. Piffissamut ungasinnerusumut aqutsinermut pilersaarut 2019-imi atorunnaarpoq, illuatungeriilli 2020-mi isumaqatigiissutigaat qalerallit pillugit Atlantikup Avannaani qalerallit pillugit ilisimatusarnek (NORSUSTAIN) naammassinissaata tungaanut isumaqatigiissut sivitsorneqassasoq. Paasisat siullit 2023-mi ukiakkut saqqummiunneqarput, ilimagineqarporli paasisat kingulliit 2024-mi aasakkut saqqummiunneqassasut. Islandimut 2025-mi isumaqatigiinniartoqarnissaa ilimagineqarpoq.

ICES-imit siunnersuineq 2023-mi 26.710 tonsiuvoq, tamannalu 2022-mut siunnersuummut sanilliullugu 60 tonsinik annertuneruvoq. Nunat marluk Islandimut isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaat TAC-p 37,6 %-ianik pisassinneqassaaq, tamannalu 2023-mi 10.043 tonsiuvoq.

Tabeli 9: Tunumi avataasiorluni qalerallinniarnermi 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq	24.000	24.150	21.360	23.530	26.650	26.710
TAC	9.024	9.080	8.031	8.847	10.020	10.043

Tabeli 10: Tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu procenginngorlugu (tonsinngorlugu)

Sumiiffik	TAC (tonsit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Tunu	10.043	9.438	92

3.2.3 KALAALLIT NUNAATA KITAA (SINERISSAP QANITTUA)

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissap qanittuani aqutsiveqarfiit immikkoortunut arfineq-pingasunut avinneqarnikuupput. NAFO sumiiffinnut arfinilinnut ilisimatuussutsikkut immikkut siunnersuisarpoq: Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq, Upernavik, Sisimiut-Maniitsoq, Nuuk aamma Paamiut-Qaqortoq. Aningaasarsiutigalugu aalisarnermit piffissap ingerlanerani paasisutissat kiisalu qaleraqassutsimik ilisimatuussutsikkut misissuinerit siunnersuineri tunngavigineqartarput.

Aqutsiveqarfiit taakku arfinillit saniatigut Qaanaq aamma Tunu immikkut aqutsiveqarfiupput, taamaattorli sumiiffinnut taakkununga siunnersuisoqarneq ajorpoq. Qaanaamut sionnatigut pisassiissutit avataasiorluni pisassiissutini ilanngaatigineqartarnikuupput, 2023-mili SFG-mik isumasiuinerup kingorna aalajangerneqarpoq, avataani pisassiissutinit attuumassuteqanngitsumik Qaanaamut immikkut pisassiissusiortoqartassasoq. 2023-mi pisassiissutit 250 tonsinut aalajangersarneqarput. Tunumi 266 tonsit pisassiissutigineqarput.

Sumiiffinnut arfinilinnut taakkununga arfinilinnut 2023-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuutit tamarmiusut 17.482 tonsiupput. Sumiiffinnut arfinilinnut taakkununga pisassiissutit katinnerisa siunnersuutit 11.987 tonsinik annertunerupput, taamaalillunilu siunnersuummut sanilliullugit 68 %-inik annertunerullutik. Tamassumunnga ilanngunneqassaaq TAC ukiumit ukiumut nuussisarneq saniatigullu pisassiisarneq pissutigalugit ukiup ingerlanerani qaffanneqartarpoq. TAC ilisimatuussutsikkut siunnersuummut sanilliullugu 2013-imit annertuumik annertunerusarpoq. Aalisarnerup annertunera aalisagaqassutsip annikillinerata kinguneranik siunnersuinerup appaqqinneranik kinguneqarpoq.

Qeqertarsuup Tunuata, Uummannaq aamma Upernaviup avataannut 2021-p tungaanut siunnersuisoqartarnikunngilaq pisassiissutinilluunniit aalajangiisoqartarnikuunani.

Tabeli 11: Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermi 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit (tonsingorlugit)

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Qeqertarsuup Tunua	Siunnersuineq	6.400	5.120	5.120	5.120	4.346	5.215
	TAC	9.200	10.580	9.325	10.540	11.129	12.694 ⁵
Uummanaq	Siunnersuineq	6.500	5.800	5.800	5.800	5.153	5.153
	TAC	9.500	9.900	10.028	9.764	10.352	9.583 ⁶
Upernavik	Siunnersuineq	6.300	5.350	5.330	5.068	5.068	6.070
	TAC	9.500	9.500	8.457	9.498	9.400	9.514 ⁷
Sisimiut-Maniitsoq	Siunnersuineq		-	-	300	300	300
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	8	8	300	300	300
Nuuk	Siunnersuineq	-	-	-	647	398	522
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	9	9	1.039	859	1.199 ¹⁰
Paamiut-Qaqortoq	Siunnersuineq	-	-	-	222	222	222
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	9	9	618	634	770 ¹¹
Qaanaaq	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	9	9	200	142	250

⁵ Pisassiisutinin amerlanerulersitsineq, aallarniutaasumik pisarineqarsinnaasut 9.100 tonsiupput

⁶ Pisassiisutinin amerlanerulersitsineq, aallarniutaasumik pisarineqarsinnaasut 9.650 tonsiupput.

⁷ Pisassiisutinin amerlanerulersitsineq, aallarniutaasumik pisarineqarsinnaasut 9.300 tonsiupput.

⁸ Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq

+*99⁹ Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq

¹⁰ Pisassiisutinin amerlanerulersitsineq, aallarniutaasumik pisarineqarsinnaasut 699 tonsiupput.

¹¹ Pisassiisutinin amerlanerulersitsineq, aallarniutaasumik pisarineqarsinnaasut 420 tonsiupput

Tunu	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	9	9	9	9	266
Katillugit	Siunnersuineq	19.200	16.250	16.250	17.419	15.487	17.482
	TAC	28.200	29.980	27.810	31.959	32.926	34.576

Qaanaaq pisassiissutinit taamaallaat 33%-imik atuiffiusoq pinnagu sumiiffinni 2023-mi pisassiissutinit atuneq ataatsimut isigalugu qaffasippoq.

Tabeli 12: Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu procentinngorlugu (tonsinngorlugit)

Sumiiffik	TAC (tonsit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuneq (%-inngorlugu)
Qeqertarsuup Tunua	12.694	11.430	90
Uummannaq	9.583	8.249	86
Upernavik	9.514	7.335	77
Sisimiut-Maniitsoq	300	253	84
Nuuk	1.199	1.030	86
Paamiut-Qaqortoq	770	718	93
Qaanaaq	250	82	33
Tunu	266	178	67

3.3 SAARULLIIT

Saarulliit avataasiorluni sinerissallu qanittuani aalisariutinit aalisarneqarput. Immikkoortut taakku marluk assigiinngitsumik aqunneqarput. Saarulliit 2023-mi misissuiffiqineqarput, tamannalu siunnersuineramik nutaarluinnarmik allaanerusumillu kinguneqarpoq. 2024-mit siunnersuinermi saarulliit sumiiffinni akuleruttartut paasinarsimmat saarulliit suffisartut isiginiarneqassapput. Siunnersuineq nutaaq tungavigalugu, Kalaallit Nunaanni tamarmi atuuttussamik avataasiorluni sinerissallu qanittuani

saarullinniarnermi aqutsinermut pilersaarusiortoqassasoq aalajangerneqarpoq. Aqutsinermut pilersaarusionerq 2023-mi aggustimi aallartinneqarpoq, 2024-milu naammassineqarnissaa ilimagineqarluni.

Kalaallit NunaataKitaani avataasiorluni aalisarneq ataani siullugu allaaserineqarpoq kingornalu sinerissap qanittuani aalisarneq allaaserineqarluni.

3.3.1 AVATAA

Tunami aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani avataasiorluni saarullinniarnermik aqutsinermut pilersaarut piffissamut 2021-mit 2023-mut atuuttoq naapertorlugu aqutsisoqarpoq, taannalu Pinngortitaleriffiup, Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit, KANUAANA-p kiisalu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiinnerisigut ineriartortinneqarnikuuvoq. ICES Ilisimatuussutsikkut siunnersuisarpoq. ICES 2023-mi Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni saarullinniartoqassanngitsoq inassuteqarpoq, Tunumilu 2023-mut siunnersuut 8.460 tonsiuvoq, tamannalu 2022-mut siunnersuummut sanilliullugu 308 tonsinik appariarneruvoq.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaata Kitaani saarullinniartoqannginnissaanik ICES-imit inassuteqaatigineqartup malinneqarnissaa aalajangerpaat. Taassuma paarlattuanik Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani saarullinnut TAC siunnersuineri inassuteqaatigineqartumit annertunerujussuuvoq. Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani TAC 32.945 tonsiuvoq, taannalu sumiiffinnut marlunnut Dohrn Bankemut (25.000 tonsit) aamma Kalaallit Nunaata Kujataata Kitaanut kiisalu Kalaallit Nunaata Kujataata Kangianut (7.945 tonsit) agguarneqarpoq.

Nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit Kalaallit Nunaat EU-mut Norgemullu TAC-p ilaannik pisassiivoq, tamatuma kingunerisaanik Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut saarullit agguarneqartussat 27.145 tonsiupput.

Tabeli 13: Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani avataasiorluni saarullinniarnermi 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kalaallit Nunaata Kitaa	Siunnersuineq	Aalisartoqassanngitsoq	12	12	12	12	12
	TAC	5.000	5.000	0	0	0	0

¹² Aalisartoqassanngitsoq

Tunu	Siunnersuineq	12.151	5.363	3.409	6.091	8.768	8.460
	TAC	16.000	20.000	18.824	26.091	27.430	32.945

Tabeli 14: Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani avataasiorluni saarullinniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu proceinngorlugu

Sumiiffik	TAC (tonsit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Tunu	32.945	31.826	97

3.3.2 SINESSAP QANITTUA

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit Pinngortitaleriffik suleqatigalugu suliarineqartarpoq. TAC siunnersuinermit ukiuni kingullerni arlalinni qaffasinnerujussuusarpoq. 2023-mi siunnersuineq 4.590 tonsiuvoq, TAC-lu 17.000 tonsinut aalajangersarneqarluni, taakkunanga 1.000 tonsit saniatigooralugu aalisartartunut immikkoortinneqarput. Sinerissap qanittuani saarullit sinerissap qanittuaneersut sinerissallu qanittuaniikkallartut aalisarneqartarput. Pinngortitaleriffik naliliivoq, saarullit sinerissamut qanittuaneersut sinerissap qanittuani pisat tamarmiusut affarigaat. Taamaammat Pinngortitaleriffik naliliivoq, sinerissap qanittuani 9.180 tonsinik aalisarnerup sinerissap qanittuani saarulleqatigiinnik 4.780 tonsinik aalisarnerup assigigaa. Taamaammat sinerissap qanittuani aalisarnermi siunnersuineq 9.180 tonsinut inissinneqarpoq. ICES-imit Pinngortitaleriffimmiillu siunnersuineq ukiup siulianut sanilliullugu ikileriaateqarpoq, 2023-mullu aallaqqaammut TAC ukiup siulianut sanilliullugu 4.000 tonsinik appasinneruvoq. Ukiup ingerlanerani pisassiissutit qaffannerisa kingunerisaanik TAC 24.300 tonsiuvoq, taakkulu agguarneqarput 22.000 tonsit inuussutissarsiutigalugu aalisartunut aamma 2.300 tonsit saniatigooralugu aalisartartunut tulaassassanngorlugit agguanneqarput.

Tabeli 15: Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermi 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuutit (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------	------

Siunnersuineq	13.952	14.500	11.000	10.566	9.560 ¹³	9.180 ¹⁴
TAC	36.500 ¹⁵	30.000 ¹⁵	30.000 ¹⁵	21.000 ¹⁶	21.000 ¹⁷	24.300 ¹⁸

Tabeli 16: 2023-mi Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisarineqartut atuinerlu procentinngorlugu (tonsit)

Sumiiffik	TAC (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Kitaani	24.300	23.095	95

4. ARTIT ALLAT - AVATAASIORTUT

Immikkoortumi tulliuuttumi Kalaallit Nunaanni aalisagaqatigiit pingaarnerit saniatigut avataasiortut aalisarnerni ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit, TAC-tut aalajangerneqartut pisassiissutillu agguarneri allaaserineqarput. Agguaaneq aamma ilanngussa 1-imi takuneqarsinnaavoq

4.1 SULUPPAAKKAT

Suluppaakkat suluppaagaqatigiinnut avinneqarput, suluppaagaq itisoormiu (*Sebastes mentella*) aamma suluppaagaq angisooq (*Sebastes norvegicus*). Suluppaakkat Kalaallit Nunaata Kitaaniipput Tunumiillutillu.

¹³ Sinerissap qanittuani 9.560 tonsinik aalisarneq sinerissap qanittuani aalisagaqatigiit 4.780 tonsit aalisarneqarnerisa naligissagaat Pinngortitaleriffiup nalilerpaa (NAFO-mit siunnersuineq). Tunngavigineqarpoq sinerissap qanittuani aalisarnermi saarulleqatigiit pingasut assigiinngitsut aalisarneqarnerat; tassaasut avataasiortut, sinerissap qanittuaniittut aamma Islandimeersut.

¹⁴ Pinngortitaleriffiup nalilerpaa, sinerissap qanittuani 9.180 tonsinik aalisarneq sinerissap qanittuani aalisagaqatigiit 4.590 tonsit aalisarneqarnerisa naligissagaat (NAFO-mit siunnersuineq). Tunngavigineqarpoq sinerissap qanittuani aalisarnermi saarulleqatigiit pingasut assigiinngitsut aalisarneqarnerat; tassaasut avataasiortut, sinerissap qanittuaniittut aamma Islandimeersut.

¹⁵ 1.500 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut immikkoortinneqarput

¹⁶ 1.000 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut immikkoortinneqarput

¹⁷ 1.250 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut immikkoortinneqarput

¹⁸ 17.000 tonsit suullertut pisarineqarsinnaasutut aalajangersarneqarput, taakkunan 1.000 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit immikkoortinneqarput. Inaarutaasumik pisassiissutinit 2.300 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit immikkoortinneqarput.

4.1.1 KITAA

Kalaallit Nunaata Kitaani 2023-mi suluppaakkanik *aalisartoqassanngitsoq* siunnersuisoqarpoq. Tamanna naapertorlugu 2023-mi pisassiissutissanik aalajangiisoqanngilaq, tamannalu 2022-mi aalajangiinermik nangitseqqinneruvoq.

4.1.2 IRMINGERIP IMARTAA

Irmingerip Imartaa ataatsimoorussanik itisoormiunik suluppaagaqarpoq, taakkulu Kalaallit Nunaata, Islandip, Savalimmiut nunallu tamat imartaaniipput. Suluppaakkat itisoormiut Atlantikup Avannaata Kangiani Aalisarneq pillugu Kommissionimit (NEAFC-mit) aqunneqarput. NEAFC-mi nunat sineriallit isumaqatigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaata, Islandip Savalimmiullu TAC-p 60 %-ia piasisinnaavaat, NEAFC-milu ilaasortat sinnerisa (Norgep, EU-p aamma Ruslandip) 40 %-t sinneruttut nunat tamat imartaanni aalisarsinnaavaat. Kisiannili Ruslandip isumaqatigiisummut akuerinikuunngilaa imminullu pisassittarluni.

CES-imit 2023-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tassaavoq suluppaagarniartoqassanngitsoq. Siunnersuineq ukiuni siuliini siunnersuinernut assinguvoq, tamannalu 2021-mit atuuppoq.

Irmingerip Imartaani suluppaakkat itisoormiut immikkoortunut marlunnut avissimapput, ikerinnarsiortunut itisoormiunullu.

4.1.3 TUNU ISLANDILU (PISASSIISSUTIT AKULERIISSUT)

Tunumi suluppaagaqatigiit marluk aalisarneqartarput: Suluppaakkat itisoormiut aamma suluppaakkat angisuut. Suluppaagaqatigiit taakku taakku marluk immikkoortikkuminaapput, tassa isikkumikkut assigiingajalluinnaramik. Aalisarnermi saniatigut piasisuukkat pissutigalugit suluppaagaqatigiit itisoormiut suli tatineqartorujussuupput. Suluppaakkat itisoormiut aalisarneqartillutik innarleruminartorujussuupput, arriitsuarsuarmimmi alliertortaramik, kingusissukkullu suffisalersinnaallutik, amerlasoorsuakkuutaarlutillu ingerlaartarlutik. Suluppaakkanik itisoormiunik ICES-imit 2023-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tassaavoq aalisartoqassanngitsoq, suluppaakkallu angisuut angisuut pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tassaalluni pisat annertussusaasa 25.545 tonsit qaangissanngikkaat.

Suluppaakkat angisuut ataatsimoorussaapput, Islandilu avisseqatigiiffiusut. 2015-imi illuatungeriit nunat marluk akornanni isumaqatigiissusiorput, tassani agguaassineq 90 %-it Islandimut 10%-illu Kalaallit Nunaannut. Isumaqatigiissut ukiuni 2016, 2017 aamma 2018-imi atuuppoq. Illuatungeriit tamassuma kingorna nutaamik isumaqatigiissusiorniarsaripput. Isumaqatigiinniarnit ingerlaneranni Islandip suluppaakkanik taakkuninga aalisarpallaarsinerata 2022-mi paasinarsinerata tungaanut isumaqatigiissut

sivitsorneqarpoq, isumaqatigiissullu tamatuma kingorna atorunnaarsinneqarpoq. Islandip sippuilluni aalisarnera pissutigalugu Kalaallit Nunaat 2023-mut 5.109 tonsinik imminut pisassippoq, tamannalu ukiup sulianut sanilliullugu 1.924 tonsinik annertuneruvoq.

Illuatungeriit 2023-mi nutaamik isumaqatigiissuteqarput, taannalu immikkoortumi 7.4.3-mi allaaserineqarpoq.

Tabeli 17: Piffissami 2018-imit 2023-mut Tunumi Islandimilu suluppaakkanut 2018-imi 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq	50.800 ¹⁹	43.600 ²⁰	43.568 ²⁰	38.343 ²⁰	31.855 ²¹	25.545 ²¹
TAC	6.222	5.274	5.271	4.748	3.185,5	5.109

Tabeli 18: 2023-mi Tunumi suluppaagarniarnermi 2023-mi TAC, pisassiissutinit pisat atuinerlu procentinngorlugu (tonsit)

Sumiiffik	TAC (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit pisat (tonsit)	Atuineq (%-inngorlugu)
Tunu	5.109	4.296	84

4.2 TUPISSUTIT (IMMINNGUIT)

Tupissutit (Imminnguit) aningaasarsutigalugu aalisarneqarneq ajorput, saniatigulli pisarineqarnerusarlutik. Taamaammat Kalaallit Nunaata Kitaani tupissutit pillugit 2016-imit 2023-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqanngilaq, Tunumili tupissutit pillugit 2023-mi siunnersuut tasaavoq 574 tonsit.

Tunami TAC 1.000 tonsinut aamma Kalaallit Nunaata Kitaani TAC 1.000 tonsinut aalajangerneqarpoq.

4.3 NATAARNAT

Nataarnat aningaasarsutigalugit aalisarneqartanngillat, kisianni qalorsuit ningittakkallu atorlugit aalisarnermi saniatigut pisarineqarnerusarlutik. Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit nalunaarutikkut

¹⁹ Siunnersuineq uku pillugit *S. mentella* 1.142 tonsit

²⁰ Siunnersuineq uku pillugit *S. mentella* 914 tonsit

²¹ Siunnersuineq uku pillugit *S. mentella* toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut

aalajangersarneqarpoq, nataarnat qalorsuaanngitsunik allanilli atortoqarluni saniatigut pisarineqartut avalatseqqinneqassasut. Taamaalluni taamatut aalisarneq taamaallaat saniatigut pisaqartarluni aalisarnertut isigineqarpoq, taamaattumillu pisarineqartartut killeqarlutik. Taamaammat aalisarnermit paasissutissanik pissarsisinnaaneq killeqarpoq, Tunumut aamma Kalaallit Nunaata Kitaanut nataarnat pillugit 2023-mi suli ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqarsimanani.

Naalakkersuisut aalajangiipput, 2023-mi Kalaallit Nunaata Kitaani nataarnanik pisassiisoqassanngitsoq. 2023-mi Tunumi pisassiissutit taamaaginnarput 1.000 tonsiullutik, 2022-miit allannguuteqaratik.

Norgemut Savalimmiunullu nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit Tunumi Norge nataarnanik 30 tonsinik Savalimmiullu 50 tonsinik pisassinneqarput.

4.4 QEEQQAT

Qeeraqatigiit assigiinngitsuupput. Tulliuttumi qeeqqanik qeeraaqanillu aalisarnerit allaaserineqarput, taakku marluk Kalaallit Nunaata Kitaani Tunumilu uumasuupput.

Qeeqqat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq 1.158 tonsiuvoq. Tunumut siunnersuisoqanngilaq.

Kalaallit Nunaata Kitaani qeeraaqat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tassaavoq *toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut*. Tunumut siunnersuisoqanngilaq.

Naalakkersuisut aalajangiipput, 2023-mi qeeqqanut TAC 1.000 tonsiussasoq, pisaqartoqanngilarli. 2019-imit pisassiisoqarnikuunngilaq, tassami siunnersuineri amerlassutsit saniatigut pisarineqarsinnaammata.

4.5 AMMASSAT

4.5.1 TUNU

Imartami Jan Mayenip, Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanniittumi ammassaqarpoq ataatsimoorunneqartunik, taakkulu Kalaallit Nunaata, Islandip aamma Norgep akornanni nunat pingasut akornanni isumaqatigiissut tunngavigalugu killilersorneqarput.

Ammassat piffissami 15. oktoberimiit 15. aprilimut aalisarneqartarput. Nunatta, Islandip aamma Norgep akornanni nunat pingasut isumaqatigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaat ammassattassiissutit tamarmiusut 15 %-iinik pisassinneqartarpoq. 2022-mi nunat pingasut akornanni isumaqatigiissut Islandimit atorunnaarsinneqarpoq, 15. april 2024-milu atuukkunnaarluni. Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni isumaqatigiissut nutaaq maannakkut isumaqatigiissutigineqarnikuuvoq, isumaqatigiissullu naapertorlugu

Kalaallit Nunaat TAC-p 18 %-ianik pisassinneqassaaq. Norge isumaqatigiisummut peqataarusunneranik paasiniaaneq utaqqineqarpoq.

Piffissap aalisarfiusup nalaani arlaleriarluni siunnersuisoqartarpoq. Inaarutaasumik siunnersuineq ukiuunerani misissuinerlik tunngaveqartarpoq, misissuinerlu siulleq septembarip qaammataani pisarpoq tamatumalu kingunerisaanik 218.400 tonsinik siunnersuisoqarluni. Ukiuunerani misissuisoqaqqinnera tunngavigalugu 2023-mi januaarimi februaarimilu siunnersuummut arlaleriarluni allannguisoqarpoq. Ammassanniarfiusumi 2022/2023-mi inaarutaasumik siunnersuinerit katillugit 459.800 tonsiupput, TAC-lu 68.970 tonsiussasoq aalajangerneqarpoq.

Angallatinut Kalaallit Nunaanneersunut minnerpaamik 25.000 tonsinik pisassiissutigineqareerpata Kalaallit Nunaata Aalisarnermi peqatigiinneq pillugu isumaqatigiisut naapertorlugu TAC-p 7,7 %-ia EU-mut neqeroorutigissavaa. EU-p neqeroorutigineqartut tamaasa akuerippagit Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut 7,3 %-it sinnerutissapput. EU-p pisassiissutit neqeroorut tamakkerlugu piumannangippagu sinneruttut angallataatinut Kalaallit Nunaanneersunut agguanneqassapput. 2023-mi Kalaallit Nunaanni angallatinut 58.971 tonsit pisassiissutigineqarput.

Tabeli 19: Tunumi Islandimilu ammassannut 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuinerit (tonsingorlugit)

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Inaarutaasumik siunnersuineq	0	²²	127.300	869.600 ²³	459.800 ²⁴
Kalaallit Nunaannut pisassiissutit	0	0	19.095	131.224 ²⁵	68.970 ²⁶
EU-mut pisassiissutit	0	0	9.802	69.623 ^{27, 28}	10.000 ²⁹

²² Siunnersuinermi inassutigineqarpoq pisarineqarsinnaasunik aalajangiisoqassanngitsoq

²³ Aallarniutaasumik siunnersuineq tassaavoq 400.000 tonsit

²⁴ Aallarniutaasumik siunnersuineq tassaavoq 218.400 tonsit

²⁵ Aallarniutaasumik pissarsiassat tassaapput 60.000 tonsit

²⁶ Aallarniutaasumik pissarsiassat tassaapput 32.760 tonsit

²⁷ Aallarniutaasumik neqeroorutit tassaapput 30.800 tonsit

²⁸ Ilasutitut siunnersuisoqaraluarpoq, tassanilu EU-p pissai allanngortinneqarput 69.623-niit 66.959 tonsinut, EU-lli pisassiissutit atoreersimammagit taakku 69.623 tonsit akilerneqarput.

²⁹ Aallarniutaasumik neqeroorutit tassaapput 7.760 tonsit

4.6 SAARULLERNAT

Tunami saarullernat ataatsimoorunneqartut nunanit sinerialinnit aqunneqarput, 2023-milu illuatungeriit uku nunatut sinerialittut inissisimapput: EU, Norge, Savalimmiut aamma Island. Kalaallit Nunaat Ruslandilu aalisarnermik ingerlataqartuusutut peqataapput, saarullernallu pillugit nunat sineriallit ataatsimiinneranni alaatsinaatsutut peqataasarlutik. Nunat sineriallit saarullernat pisarinqarsinnaasut pillugit isumaqatigiipput, tassanilu NEAFC-mit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ataatsimut isigalugu malinneqartarpoq, tamannalu NEAFC-mi inassuteqaateqarnikkut naqissuserneqartarluni. Taamaattorli nunat sineriallit agguassineq pillugu isumaqatigiingillat. Tamassuma kingunerigajuttarppaa, saarullernanik nunat sineriallit peqataasullu aaliartut akornanni pisassiissutit tamarmiusut TAC-tut aalajangerneqartuit qaffasinnerusarnerat.

Saarullernat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit suliarineqartarpoq, 2023-milu 1.359.629 tonsit TAC-tut inassuteqaatigineqarpoq.

Kalaallit Nunaat NEAFC-mit inassuteqaat tungavigalugu pisarinqarsinnaasut ilaannik ikinnerusunik saarullernartassiissutinik pissarsivoq. 2023-mi Kalaallit Nunaat saarullernanik pisarinqarsinnaasunit 7.342 tonsinik pisaqarpoq, tamannalu Atlantikup avannaata kangiani ataatsimut TAC-p (1.359.629 tonsiusut) 0,54 %-raa.

Aamma Kalaallit Nunaannut pisassiissutit Savalimmiut imartaani aalisarneqarsinnaasut Kalaallit Nunaat Savalimmiunut isumaqatigiissuteqarpoq. Savalimmiunut saarullernanik pisassiissutit isumaqatigiissummi tassani ilaapput, Kalallit Nunaat taakkunannga 2023-mi 18.500 tonsinik pisassinneqarpoq. Taamaalluni ukiup siulianut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni angallataatit saarullernanik pisarinnasat ukiup siulianut sanilliullugu 5.594 tonsinik qaffasinnerupput, 2023-mi inaarutaasumik 25.842 tonsiullutik 2022-milu 20.248 tonsiullutik³⁰.

Tabeli 20: Tunumi Savalimmiunilu saarullernanut 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsingorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq	1.387.872	1.143.629	1.161.615	929.292	752.736	1.359.629
Kalaallit Nunaannut pisassiissutit	7.515 ³¹	6.192 ³¹	6.273 ³¹	5.032 ³¹	4.076 ³¹	7.342 ³¹

³⁰ Kalaallit Nunaat 2021-mi 1.472 tonsinik qaqitaqanngitsoorpoq, taakkulu 2022-mut nuunneqarlutik.

³¹ NEAFC-mit pisassiissutit tamakkerlugit Savalimmiut aamma nunat tamalaat imartaanni aalisarneqarsinnaapput

Savalimmiunut pisassiisutit	16.000	13.500	13.500	14.700	14.700	18.500
-----------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

4.7 NORSKIT AMMASSASSUI UPERNAAKKUT SUFFISARTUT (ATLANTO-SKANDISK)

Ammassassuit Kalaallit Nunaata imartaani siumorneqartartut qularnanngilluinnartumik Atlantikup Avannaani ammassassuaqatigiinneersuupput, taakkulu tassaapput norskit ammassasui upernaakkut suffisartut ataatsimoorunneqartullu (aamma taaneqartarput ammassassuit atlanto-skandiskit).

Atlantikup Avannaani ammassassuit ataatsimoorunneqartut nunanit sinerialinnit aqunneqarput; Norgemit, Savalimmiunit, Islandimit, Tului Nunaannit aamma Ruslandimit. Kalaallit Nunaat aamma EU aalisarnermik ingerlataqartuupput, nunallu sineriallit ataatsimiinneranni alaatsinaatsutut peqataasarlutik. 2021-mi Brexitip kingunerisaanik nunatut sinerialittut EU-p inissaa Tului Nunaannit pissarsiarineqarpoq, taamaallunilu EU taamaallaat alaatsinaatsutut inissisimalerluni. Nunat sineriallit isumaqatigiissutigaa ICES-imit ilisimatuussutsikkut siunnersuut TAC-mi malinneqassasoq, ammassassuilli qanoq agguaneqarnissaat isumaqatigiinngissutigalugu.

Ammassassuit pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit suliarineqartarpoq, taannalu inassuteqaateqarpoq 2023-mi ammassassuit pisarineqartut 511.171 tonsinik qaffasinnerussanngitsut, tamannalu 2022-mut sanilliullugu 87.417 tonsinik appariarneruvoq.

2023-mi 2022-mitulli Kalaallit Nunaat Savalimmiut imartaani ammassassuarnik 6.500 tonsinik pissarsivoq, taakkulu aamma nunat tamalaat imartaanni aalisarneqarsinnaallutik.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaani 2023-mut ammassassuit pisarineqarsinnaasut 5.112 tonsinut aalajangerpaat, taakkulu 2022-mi 25.000 tonsinut aalajangerneqarsimanerannut malunnartumik appariaataavoq. Kalaallit Nunaanni Ukiut siulii assigalugit ammassassuarniartoqanngilaq, aammalu Kalaallit Nunaat Kalaallit Nunaat nunat marluk akornanni isumaqatigiissuteqarfigisaminit pisassiisutiminik aalisartarluni.

4.8 AVALERAASARTUUT

Tunami avaleraasartuut Atlantikup Avannaata Kangiani avaleraasartuunut ilaapput, taakkulu nunani sinerialinnit ukuningga aqunneqarput: Norge, Savalimmiut, Island, EU, Tului Nunaat aamma Kalaallit Nunaat. Rusland aalisqaataasutut peqataavoq, taamaallaat nunat tamat imartaanni avaleraasartuunik

aalisartartoq, nunallu sineriallit ataatsimiinneranni alaatsinaatsutut peqataasarluni. Ukrainemi sorsunneq pissutigalugu Rusland nunat sineriallit ataatsimiittarneranni 2022-mili peqataajunnaarsinneqarpoq.

Nunat sineriallit avaleraasartassiissutit agguaannissaannik ingerlaavartumik isumaqatigiinniartarput. Pisassiissutit agguataarnissaat pillugu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik 2023-mi ataatsimiinnerni sisamani peqataavoq, taakkuli suli angusaqarfiunngillat.

ICES-imit ilisimatuussutsikkut siunnersuinermi inassuteqaatigineqarpoq 2023-mi pisat 782.066 tonsit qaangissanngikkaat, tamannalu ukiumut siulianut naleqqiullugu 12.854 tonsinik appariarneruvoq.

Naalakkersuisut 2023-mi avaleraasartuunut TAC 50.834 tonsinut aalajangerpaat, assigalugu 6,5%-i tamannalu 2022-mut sanilliullugu 836 tonsinik appasinneruvoq.

Avaleraasartuut Kalaallit Nunaata imartaaniikkunnaarmata 2023-mi avaleraasartuunik pisassiissutit nunat tamat imartaanni tamakkiisumik aalisartorpoq.

Tabeli 21: avaleraasartuunut 2018-imi 2023-mut TAC, ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aamma pisassiissutinit pisat (tonsinngorlugit)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Siunnersuineq (tonsit)	550.948	770.358	922.064	852.284	794.920	782.066
Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (tonsit)	66.365	70.411 ³²	59.934	60.000	51.670	50.834
Kalaallit Nunaannut pisassiissutit(%)	12,0	9,1	6,5	7,0	6,5	6,5
Tunup imartaani pisarineqartut (tonsit)	53.132	6.655	0	0	0	0
Nunat tamat imartaanni pisarineqartut (tonsit)	10.662	23.805	26.602	33.360	18.563	28.744
Pisassiissutinit pisat tamarmiusut (tonsit)	63.794	30.460	26.602	33.360	18.563	28.744
Atuineq procentinngorlugu	96	43	44	56	36	57

³² 2019-imi Kalaallit Nunaannut avaleraasartuunik aallaqaammut pisassiissutit 59.729 tonsiupput. Avaleraasartuut pillugit 2019-imi ICES-imit siunnersuinerup aqqissuuteqqinnerani Kalaallit Nunaata avaleraasartuunik pisassiissutaatini maj 2019-imi amerlivai 70.411 tonsinngortillugit. Island Ruslandilu aamma taamaaliortut.

4.9 TINGUTTUUT

2016-imi pisarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisartoqalinnginnerani 2014-imi tinguttuunik misileraalluni aalisarnek aallartinneqarpoq. Saarullinniarnermi tinguttuut saniatigut pisaasartut amerlasoorujussuusartut paasineqarpoq. Ullumikkut tinguttuut pisarineqartartut tassaapput Tunumi saarullinniarnermi saniatigut pisarineqartartut.

Kalaallit Nunaanni Tunumut imaluunniit Kalaallit Nunaata Kitaanut siunnersuisoqarnek ajorpoq. Naalakkersuisut ukiut siuliinit ingerlatitseqqiinertut Tunumi TAC 1.500 tonsinut aalajangertarpaat.

4.10 EQALUKKAT EQALUGAASALLU

Eqalukkat eqalugaasallu ukiorpassuarni aalisarnekarnikuunngillat. Taamaammatt paasissutissaat ikittuararsuupput, 2023-milu eqalukkat eqalugaasallu pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqarnikuunngilaq.

Naalakkersuisut taamaalillutik 2022-misut pisarineqarsinnaasunik aalajangiipput, Naalakkersuisullu Kalaallit Nunaata Kitaani eqalukkanut TAC 5.000 tonsinut, Kitaanilu eqalugaasanut TAC 2.000 tonsinut aalajangerpaat.

5. AALISAGAQATIGIIT ALLAT – SENERISSAP QANITTUA

Aalisagaqatigiit pingaarnert saniatigut immikkoortumi tulliuuttumi Kalaallit Nunaanni senerissap qanittuani aalisarnerni ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit, TAC-t aalajangersarneqartut aamma pisassiissutit agguarnerat allaaserineqarpoq. Agguaanerit aamma ilanngussami 2-mi takuneqarsinnaapput.

5.1 SAATTUSSAT

Saattussat Kalaallit Nunaata Kitaani (NAFO-mi sumiiffik 1-imi) pisarineqarnerusarput, NAFO-milu sumiiffiliinerit NAFO-mi immikkoortut ilaannut aggulunneqarnikuupput, tassaappullu NAFO-mi immikkoortut ilaat 1A-1F. Saattussat pillugit aqutsinissamik pilersaarut ulloq 1. januar 2022 atuutilerpoq, atorunnaassallunilu ulloq 31. december 2026. ICES Kalaallit Nunaanni saattussat pillugit siunnersuineq ajorpoq, taamaammallu siunnersuineq Pinngortitaleriffiup kisimi isumagisarpaa. Taamaattorli Pinngortitaleriffik ICES-imik suleqateqarnek eqqarsaatigalugu saattuaqassusermik naliliineq periutsillu pillugit suleqatigiissitani peqataasarpoq. Ukiumut ataatsimut atuuttumik siunnersuisoqartarpoq, 2021-miillu 3 sømilimik killeqarfik killigalugu siunnersuineq senerissap qanittuanut avataanullu avinneqarnikuulluni. Tamatuma kingunerisaanik aqutsinermut pilersaarutip 2022-mi atuutilernerata kingorna siunnersuineq ukiut siuliinut toqqaannartumik sanilliunneqarsinnaanngilaq. Taamaattumik 2022-2023-mut ataani tabeli immikkut suliarineqarpoq. Saattuarniarnek aqutsiveqarfinnut aqqaneq marlunnut agguagaavoq:

Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq immikkoortunut sisamanut agguarneqarpoq, tamannalu siunnersuinermit attuumassutilinnik paasisat pissarsiariuminarnerannik tunngaveqartinneqarpoq. Immikkoortoq 4-mut atatillugu siunnersuinissamut paasisat nammangillat. Aqutsiveqarfinit aqqaneq marluusunit aqutsiveqarfinni sisamani paasisat naammangimmata immikkoortoq 4-tut inissinneqarput, taakkulu misileraalluni aalisarfissatut pilersinneqassapput, tamannalu immikkoortoq 6.4-mi allaaserineqassaaq. Aqutsiveqarfiit sinneruttut arfineq-pingasut aningaasarsiutigalugu saattuarniarfissatut pilersinneqassapput, taakkunungalu TAC aalajangersarneqassalluni.

Tabeli 22: Kalaallit Nunaanni saattuarniarnermut 2022-mit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsinngorlugit)

		2022	2023
Upernavik (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	-	-
	TAC	400	400
Qeqertarsuaq-Uummannaq (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	796	982
	TAC	744 ³³	982
Sisimiut (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	547	599
	TAC	547	599
Sisimiut (avataa)	Siunnersuineq	102	102
	TAC	78 ³⁴	102
Maniitsoq-Kangaamiut (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	-	-
	TAC	225	225
Nuuk-Paamiut (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	1.020	1.020
	TAC	997 ³⁵	1.020
Nuuk-Paamiut (avataa)	Siunnersuineq	302	513

³³ Aqutsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortoq 2-mut pisarinqarsinnaasut ukiumut amerlanerpaamik 10%-inik ilaneqarsinnaapput.

³⁴ Aqutsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortoq 1-imut pisarinqarsinnaasut ukiumut amerlanerpaamik 15%-inik ilaneqarsinnaapput.

³⁵ Aqutsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortoq 2-mut pisarinqarsinnaasut ukiumut amerlanerpaamik 10%-inik ilaneqarsinnaapput.

	TAC	302	513
Narsaq-Qaqortoq (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq	-	-
	TAC	260	260
Katillugit	Siunnersuineq	2.767	3.216
	TAC	3.553	4.101

Tabeli 23: Kalaallit Nunaanni saattuarniarnermut 2018-imi 2021-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsingorlugit)

		2018	2019	2020	2021
Upernavik	Siunnersuineq	-	-	-	191
	TAC	400	400	400	400
Qeqertarsuup Tunuanit/ Uummannamut	Siunnersuineq	400	400	400	576
	TAC	525	525	525	676 ³⁶
Sisimiunut (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	300	300	300	483
	TAC	500	630 ³⁷	500	633 ³⁸
Sisimiunut (avataa) ³⁹	Siunnersuineq	Matoqqasut	⁴⁰	⁴⁰	68
	TAC	0	0	0	68
Maniitsoq	Siunnersuineq	-	-	-	37
	TAC	225	225	225	225
Nuummit-Paamiunut (sinerissap qanittua)	Siunnersuineq	200	200	200	806
	TAC	200	200	200	906 ⁴¹

³⁶ Ukiup ingerlanerani pisassiisutit 576 tonsiniit 676 tonsinut Naalakkersuisut oqimaallisippaat.

³⁷ Ukiup ingerlanerani pisassiisutit 500 tonsiniit 630 tonsinut Naalakkersuisut oqimaallisippaat.

³⁸ Ukiup ingerlanerani pisassiisutit 483 tonsiniit 633 tonsinut Naalakkersuisut oqimaallisippaat.

³⁹ Aqutsiveqarfik nutaaq 2021-meersoq

⁴⁰ Matoqqasut

⁴¹ Ukiup ingerlanerani pisassiisutit 806 tonsiniit 906 tonsinut Naalakkersuisut oqimaallisippaat.

Nuummit-Paamiunut (avataa) ³⁹	Siunnersuineq	1.000	1.000	1.000	214
	TAC	1.000	1.000	1.000	314 ⁴²
Qaqortoq-Narsaq	Siunnersuineq	-	-	-	260
	TAC	225	225	225	260
Katillugit	Siunnersuineq	1.900	1.900	1.900	2.635
	TAC	3.075	3.205	3.075	3.482

5.2 UILUIIT

Uiluinniarqarpiarneq ajorpoq, ingerlatsisorlu ataasiinnaalluni. 2023-mi uiluiit pillugit siunnersuisoqanngilaq. Uiluinniarneq aqutsiveqarfinnut arfineq-marlunnut avinneqarpoq, ingerlatsiviuttulli arfiniliupput, tassa Aqajarua uiluinniarfittut matuneqarnikummat. 2023-mi aqutsiveqarfiit TAC-llu annertussusaa ukiup siulianisulli annertussuseqarnissaat Naalakkersuisut toqqarpaat. Taamaattorli aqutsiveqarfik Kalaallit Nunaata Sinnera allatut aaqqiivigineqarpoq, tassani TAC-mik aalajangiisoqanngilaq.

TAC 2.520 tonsinut aalajangerneqarpoq, taannalu 2023-mi aqutsiveqarfinnut ammasunut arfinilinnut agguarneqarpoq. 2023-mi aqutsiveqarfinnit ammasunit arfiniliusunit sisamani uiluinniarqarpoq, tassaappullu Attu, Nuuk, Sisimiut Kujataa aamma Sisimiut Avannaa, taakkunanilu pisarineqartut 642 tonsiupput.

Tabeli 24: Uiluinniarnermut 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq (tonsinngorlugit)

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nuuk	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	720	720	720	720	720	720
Aqajarua ⁴³	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	0	0	0	0	0	0

⁴² Ukiup ingerlanerani pisassat 214 tonsiniit 314 tonsinut Naalakkersuisut oqimaallisippaat

⁴³ Ramsarimi isumaqatigiissut tunngavigalugu Aqarajuani uiluinniarneq matoqqavoq.

Attu	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	400	400	400	400	400	400
Sisimiut kujataa (Saqqaq)	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	400	400	400	400	400	400
Sisimiut avannaa (Kangaarsuk)	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	700	700	700	700	700	700
Nassuttoq	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	300	300	300	300	300	300
Nunatta sinnerani	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq		44	44	44	44
Katillugit	Siunnersuineq	-	-	-	-	-	-
	TAC	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520

5.3 KAPISILLIT

Atlantikumi kapisillit ataatsimoorunneqartuupput nuttartorujussuusarlutillu. Kapisillit pillugit Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaanik North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO) / Atlantikup Avannaani Kapisillit Piujuartinneqarnissaat pillugu Suleqatigiiffik suleqatigalugu malittarisassiortoqartarpoq. Kapisillit Kalaallit Nunaanni aalisarneqartartut Atlantikup Avannaata Kitaani aamma Atlantikup Avannaata Kangiani nunanit sinerialinnit kingoqqisuupput. Atlantikumi kapisillit ikiliartortorujussuupput aamma kapisillit oqaluttuarisaanermi aatsaat taama ikitsigisutut nalilerneqarput. Taamaammat nunat tamat suleqatigiinneranni kapisillit taakku ataatsimoorunneqartut aqunneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

ICES Iisimatuussutsikkut siunnersuisarpoq, kapisileqassuserlu ukiuni amerlaqisuni siunnersuinerni aarlerinaateqaqisutut nalilerneqartarpoq. Kalaallit Nunaannut TAC ukiut kingulliit 30-t ingerlaneranni

⁴⁴ Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq

NASCO-mit malunnaatilimmik ikilineqarnikuupput, taamatullu ingerlatsinermi killilersuineramik suliniutit Kalaallit Nunaata aqutsinerani atortussanngortinneqartarlutik.

ICES ukiunut pingasunut siunnersuisarpoq, tamannalu 2021-mi aallartinneqarpoq, taamanilu piffissami 2021-mit 2023-mut kapisilinnik *aalisartoqassanngitsoq* siunnersuisoqarpoq. Aalisarnerli NASCO-mik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu aqunneqarpoq, aamma aqutsinissamut pilersaaruteqartoqarpoq, taannalu 2021-mi atuutilerpoq, 2025-llu tungaanut atuulluni. Ukiup siulia assigalugu kapisillit 30 tonsit pisassiissutigineqarnissaat Kalaallit Nunaata aalajangerpaa, taakkulu aqutsiveqarfinnut pingasunut agguarneqarput; Kitaata avannaanut 11 tonsit, Kitaata kujataanut 16 tonsit kiisalu Tunumi 3 tonsit. Kapisilinniarneq inuussutissarsiutigalugu aalisarnertut isigineqarpoq, taamaammallu tunisisoqarsinnaani. Tamatuma saniatigut akuersissuteqarnissaq piunarsaqataavoq, tamannalu inuussutissarsiutigalugu aalisartunut aamma saniatigooralugu aalisartartunut atuuppoq.

Tabeli 25: NASCO suleqatigalugu aqutsinissamik pilersaarut qanittukkut isumaqatigiissutaasoq naapertorlugu Kalaallit Nunaanni kapisillinnut TAC

	2021	2022	2023
Kitaata avannaanut	11	11	11
Kitaata kujataanut	16	16	16
Tunu	3	3	3
Katillugit	30	30	30

5.4 NIPISAT, ARNARLUIT

Inuussutissarsiutigalugu nipisanniarnermi nipisat arnarluit upernaakkut suaqartartut aalisarneqartarput. Angusalluk aningaasarsiutigissallugu soqutiginaateqanngilaq, taamaammallu aqutsinermit pilersaarummi ilaatinneqanngilaq, taamaattumillu pisarineqarsinnaasut pillugit nassuiaammi uani aamma sammineqarani. NAFO-mi sumiiffiliinerni immikkoortut ilaanni 1A-mit 1F-imut Kitaa tamakkerlugu - kujataani Nanortalimmit avannaani Upernavimmut sinerissap qanittuani - arnarlunniartoqartarpoq.

Nipisanniarneq aqutsinermit pilersaarut malillugu aqutaavoq, tassanilu nassuiaatigineqarput siunnersuinermi periutsit aamma pisarineqarsinnaasunik aalajangersaasarneq, malittarisassaqartitsineq, nipisanniarnermik aqutsineq nalunaaruteqartarnerlu. Nipisanniarneq 2015-imi MSC-mit uppernarsaasarneqartalerpoq, 2021-milu uppernarsaasiisarneq nangeqqinneqarpoq, taamaattumik MSC-

mit uppersaasiisarneq attatiinnassagaanni aqutsinermut pilersaarummi malittarisassat malinneqarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq.

Pinngortitaleriffiup nipisanniarnermi siunnersuinertik 2021-mi aqqissuuteqqippaa. Aqqissuusseqqinneq tunngavugalugu siunnersuineri 20 %-inik amerlasusiliisoqarpoq, 1.475,5 tonsinik siunnersuisoqarluni. 2023-mi 2022-mi siunnersuineq assigalugu siunnersuisoqarpoq.

Taamaammat siunnersuineq naapertorlugu 2023-mi TAC 1.475,5 tonsiussasoq Naalakkersuisut aalajangerpaat.

Tabeli 26: Nipisannut (arnarlunnut) 2018-imit 2023-mut TAC ilisimatuussutsikkullu siunnersuinerit

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
NAFO 1A	Siunnersuineq	84	84	127	150,2	197,5	
	TAC	84	84	127	150,2	197,5	181,2
NAFO 1Ba	Siunnersuineq	145	91	113	124,6	160,3	
	TAC	145 ⁴⁵	91	113	124,6	160,3	162,2
NAFO 1Bb	Siunnersuineq	-	54	39	57,3	73,1	
	TAC	-	54	39	57,3	73,1	84,1
NAFO 1C	Siunnersuineq	310	310	255	272,1	332,2	
	TAC	310	310	255	272,1	332,2	370,1
NAFO 1D	Siunnersuineq	440	440	321	329,2	372,0	
	TAC	440	440	321	329,2	372,0	362,2
NAFO 1E	Siunnersuineq	191	191	178	176,7	200,6	
	TAC	191	191	178	176,7	200,6	203,4
NAFO 1F	Siunnersuineq	130	130	125	117,7	139,5	
	TAC	130	130	125	117,7	139,5	112,1

⁴⁵2019-mi 1Ba aamma 1Bb NAFO-mit avinneqarput 1B

Katillugit	Siunnersuineq	1.300	1.300	1.159	1.229,4	1.475,2	1.475,2
	TAC	1.300	1.300	1.159	1.229,4	1.475,2	1.475,2

6. MISILERAALLUNI AALISARNEQ

Ukiup siulia assigalugu misileraalluni aalisarnerit arlallit assigiinngitsut pilersinneqassasut Naalakkersuisut aalajangerpaat. Sumiiffiit, aalisagaqatigiit aalisariaatsillu nutaat misissuiffiginissaat, Kalaallit Nunaata imartaani ujarlerfiginissaat aalisarnermillu periarfissat suussusersinissaat misileraalluni aalisarnerni siunertaapput. Siunertat malillugit misileraalluni aalisarnerit immikkoortiterneqarput. Avaleraasartuunik tinguttuunillu misileraalluni aalisarnerit assersuutissaapput, taakkumi naggataatigut tassaalerput siunnerfilimmik inuussutissarsiutigalugu aalisarneqartartut.

2022-mi misileraalluni aalisarnerit assigiinngitsut qulit aalisariumannittussarsiuunneqarput - sinerissap qanittuani arfinillit avataasiorlunilu sisamat, taakkulu ataani allaaserineqassapput.

6.1 TUNUP AVANNAANI AQUTSIVEQARFIMMI SAARULLIIT (AVATAASIORLUNI)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimaneqartunik misissuineq*, tamatumani siunertarineqarpoq peqassutsip misissornissaa aamma sumiiffimmi aalajangersimasumi artip ilisimaneqartup siaruaassimaneranik misissuinisaaq.

Tunami aamma Kalaallit Nunaata Kitaata kujataani avataasiorluni saarullinniarnermi aqutsinissamik pilersaarut naapertorlugu Tunup avannaani aqutsiveqarfimmi saarullinnik misileraalluni aalisarnissap pilersinneqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut ukiumoortumik saqqummiunneqartarpoq. Aqutsiveqarfimmi tassani aningaasarsiutigalugu aalisartoqartanngilaq, misileraallunili aalisarnermi saarulleqarnerisooq misissuissalluni siunertarineqarpoq, taamaattoqassappallu qanoq amerlatiginerinik aamma misissuisoqassalluni. 2023-mi misileraalluni aalisarneq 3.000 tonsinik pisassa qarfiusoq pilersinneqarpoq. Ukiuni arlaqaqisuni taamatut aalisarneq pillugu soqutiginninnertik Savalimmiut oqariatuutigisarnikuuaat, aammami Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni aalisarnermik isumaqatigiisummut tapiliusaaq malillugu taakku misileraalluni aalisarnissamut tassunga akuerineqarnissamik qinnuteqarsinnaanerminnut pisinnaatitaapput. 2023-mi Savalimmiut 1.150 tonsinik pissarsipput, 99 tonsinillu qaqsillutik. Tamatuma saniatigut 400 tonsit ingerlatsisumut kalaaliusumut tunniunneqarput, kisiannili aalisarneqaratik.

6.2 KITAANI SAARULLIIT (AVATAASIORLUNI)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Aalisakkanik ilisimaneqareersunik ilaatigut sumiiffinni ilisimaneqanngitsuni atortut ilisimaneqareersut atorlugit misissuineq.*

Aalisarnermi tassani Kitaani imartani immikkoortuni oqaluttuarisaanikkut sinerissap avataani saarullinniarfiusartunit avataasiorluni saarulleqassuseq pillugu ilisimasaqalernissaq siunertarineqarpoq. Paasissutissat taakku Pinngortitaleriffiup saarullit pillugit paasissutissaataanut tapertaasussaapput, angalanernit paasissutissanut tapertaallutik, taamaalillunilu siunnersuineri atorineqartallutik. Kitaani avataasiorluni saarullinniarneq ukiorpaalunni matoqqanikuuvoq. Piffissami 2015-imit 2018-imut misileraalluni aalisartoqarpoq. Tamatuma saniatigut soorunami sinerissap qanittuani saarullinniartoqarpoq, tamannalu avataani suffisartunut ilaatigut sunniuteqarluni. 2023-mi pisassiissutit 1.500 tonsinut aalajangersarlugit pilersinneqarput, taakkulu NAFO-p immikkoortuani 1D-mi 500 tonsinut 1E-milu 1.000 tonsinut agguanneqarlutik.

Pisassiissutit NAFO-p immikkoortuani 1D-mi ingerlatsisunut sisamanut assigiimmik agguarlugit 125 tonsinngorlugit tunniunneqarput. Pisassiissutit NAFO-p immikkoortuani 1E-mi ingerlatsisunut siuliani taaneqartunut agguanneqarput, ingerlatsisunut pingasunut 266,6 tonsinik ingerlatsisumullu kingullermut 200 tonsinik tunniussisoqarluni.

6.3 AMMASSAT ARTILLU ALLAT IKERINNARSIORTUT ANGALLATIT AVATAASIORTUT ATORLUGIT AALISARNEQARTUT (AVATAANI)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Sumiiffinni ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimaneqartunik misissuineq.* Misileraalluni aalisarneq pineqartoq inuussutissarsiortut kissaataat tunngavigalugit 2019-imi pilerseqqaarneqarpoq. 2019-imi 2020-miluunniit assigiinngitsut piareersimaffiunngitsut pissutigalugit aalisarneq ingerlalluarsimangilaq. 2021-mi ammassattassiissutit 5.000 tonsit pilersinneqarput, taakkulu Kitaani aqutsiveqarfinnut pingasunut agguataarneqarput: Avannaata kitaani 70°22,5'N-ip avannaanut, Qeqertarsuup Tunuata eqqaani 68°15'N-ip aamma 70°22,5'N-ip akornanni, kiisalu Kujataata kitaanut 68°15'N-ip kujataani. Pisassiissutit aqutsiveqarfinnut ima agguataarneqarput: Avannaata kitaanut 1.000 tonsit, Qeqertarsuup Tunuata eqqaanut 2.000 tonsit, kiisalu Kujataata kitaanut 2.000 tonsit. 2023-mi 2021-misulli agguasoqarpoq.

Taamatutaaq 2022-misuulli putooruttunik pisassiissutit 1.000 tonsit pilersinneqarput kiisalu eqalukkat ammassassuillu tamarmik immikkut 500 tonsinik pisassiissuteqarfiullutik.

Pisassiissutit neqeroorutit arlaannaalluunniit tunniunneqanngillat.

6.4 SAATTUAT (AVATAASIORLUNI)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Aalisakkanik ilisimaneqareersunik ilaatigut sumiiffinni ilisimaneqanngitsuni atortut ilisimaneqareersut atorlugit misileraaneq*. Misileraalluni aalisarnermi siunertaavoq saattuarniarnermi paasissutissanik katersinissamut kajungertoqalersitsinissaq, kiisalu saattuarniarfikuni aningaasarsiorfiusinnaasunik ujarlernissaq.

Immikkoortumi 5.1-imi aningaasarsiuutigalugu saattuarniarneq nassuiarneqarpoq. Immikkoortumi nassuiarneqarpoq aqutsiveqarfiit sisamaasut immikkoortoq 4-tut immikkoortinneqarsimasut, taamaattumillu misileraalluni aalisarnermut atornerqarlutik. Misileraalluni saattuarniarnermik aqutsinissamik pilersaarutip atuuffissaa 2022-mit 2026-mut atuuttoq naapertorlugu aqunneqarpoq. Aamma saattuanut aqutsinissamut pilersaarut naapertorlugu piffissamut 2022-mit 2026-mut misileraalluni aalisarnermut suliniutissatut pilersaarusiortoqarpoq. 2022-mi misilittakkat tunngavigalugit erseqqissaanik arlalinnik atuutilersitsisoqarpoq. Erseqqissaanerit tassaapput, angallatit angissusaannik 75 BRT/120 BT inorlugit oqimaassulinnut killiliisoqarpoq, angallammi tunisassiorneq inerteqqutaassaaq, angallatit Kalaallit Nunaanni nalunaarsorneqartussanngorput kiisalu inuussutissarsiuutigalugu saattuarnissamut akuersissuteqareernissaq aalisarnermut akuersissutitaarnissamut piumasaqaataalerluni.

Aqutsiveqarfiit pineqartut sisamat tassaapput Upernavik (sumiiffik 37), Qeqertarsuup Tunua-Uummannaq (sumiiffik 36), Maniitsoq-Kangaamiut (sumiiffik 31) aamma Narsaq-Qaqortoq (sumiiffik 29). Sumiiffiit tamarmik avataasiorfiupput. Sumiiffiit sisamaasut katillugit 800 tonsinik tunineqarput taakkulu assigiimmik agguarneqarlutik, tamarmik immikkut 200 tonsinik tunineqarlutik.

2023-mi qinnuteqartoq ataasiuvoq, taannalu sumiiffinnut pingasunut qinnuteqarluni. Ingerlatsisup qinnuteqarfigisamini tamani (Upernavik, Qeqertarsuup Tunua, Maniitsoq) immikkut 75 tonsinik tunineqarpoq. Ingerlatsisup sumiiffimmi ataatsimi pisaassutip 0,9 %-ia qaqqippaa.

6.5 TUNUMI NINGITTAKKERSORLUNI QASSUSERSORLUNILUUNNIIT SAARULLINNIK, SULUPPAAKKANIK, QALERALINNIK, NATAARNARNIK, TINGUTTUUNIK, SAARULLINNIK ATAMASUNIK, QEEQQANIK EQALUNNILLU AALISARNEQ (SINERISSAP QANITTUANI)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Aalisarfinni ilaatigut nutaani atortut ilisimaneqareersut atorlugit artinik ilisimaneqareersunik aalisarneq*. Misileraalluni aalisarnermi matumani Tasiilap eqqaani aalisarfiusinnaasut misissorniarlugit angallatit anginerit sinerissap qanittuani aalisarsinnaanissaat siunertarineqarpoq (Tasiilap eqqaani aalisarfiit pioreersut eqqaaniunngitsoq). Aalisarfiit nutaat ilisimaneqalerneratigut sinerissap qanittuani aalisartut aalisarfissaqarnerulissapput, taamaallillunilu Tasiilap

eqqaani sinerissap qanittuani aalisarnek ineriartortinneqarluni. Tamanna pissutigalugu akuleriinnik pisassiisoqarpoq, tassa artinut assigiinngitsorpasuarlut aalisarfinnik misissuisoqarmat.

2023-mi 1.000 tonsinik pisassiissuteqartitsisoqarpoq tamakkiisumik tunisassiarineqaqqusaasunik. 1.000 tonsinit ingerlatsisumut ataatsimut 600 tonsit tunniunneqarput, ingerlatsisorlu 193 tonsinik qaqsilluni.

6.6. KITAANI INALUGALLIT (SINERISSAP QANITTUANI)

Taamatut aalisarnek immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilisimasaqarfiusuni atortut ilaannakortumik ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimasaqarfiunngitsunik periarfissaqarnerseq misissussallugu.*

Inalugalinnik misileraalluni aalisarnek 2019-imi siullermeertumik pilersinneqarpoq, tamannami pillugu ingerlatseqatigiiffiit arlallit soqutiginnertik oqariatuutiginiuummassuk. Danskit qanittukut inatsimmik allannguinerisigut soqutiginnittoqalerpoq, tamatumanimi inalugalinnik nunanut allanut tuniniaaneq imminut akilersinnaasutut periarfissaalermat. Inatsimmik allanngueq Kalaallit Nunaannut sunniuteqalinngilaq, nunatsinnimi nunanut allanut niuernerme maleruagassat pisoqqat sukannerneqarsullu sulit atuummata; Kalaallit Nunaatami danskit inatsisaannik malinninnissaanut piffissaq apeqqutaaginnartoq inuussutissarsiortunit nalilerneqarmat.

Inalugalinnik misileraalluni aalisarnek aqutsiveqarfinnut sisamanut killilerneqarpoq, taakkumi uiluinnaarnermut atorneqareersuummata. Tamatumunnga pissutaavoq inalugalinniarneq immap naqqanik annertuumik aserortersarmat, taamaattumillu sumiiffinni aalajangersimasuni sionatigut assingusumik aalisarfioreertuni killilimmik aalisartoqarnissaa toqqarneqarnikuulluni. 2019-imi killiliinerit avataani inerteqqutaasuni aalisartoqalerpoq, tamannalu ajunngeqisumik pisaqarluartoqartalerpoq. Aalisarfiit annertusinnissaannik siunnersuut suliarineqarpoq tusarniutigineqarlunilu, kingornali itigartinneqarpoq, taakkuli aqutsiveqarfiit sisamat attanneqarput.

2023-mi inalugalinnik 800 tonsinik pisassiisoqarluni misileraalluni aalisarnek pilersinneqarpoq, taakkulu sumiiffinnut sisamanut amerlaqatigiittumik 200 tonsit agguanneqarput. Pisassiissutitut neqeroorutit arlaannaalluunniit tunniunneqanngillat.

6.7 ANGALLATIT MIKISUT ATORLUGIT KITAANI EQALUGAASAT (SINERISSAP QANITTUANI)

Taamatut aalisarnek immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilaatigut ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimaneqartunik misissuineq*, siunissami ungasinnerusumi aalisarnikkut aningaasarsiuataalersinnaanersooq paasiniarnissaanik siunertaqartoq. Misileraalluni aalisarnissamat 600 tonsit pisassiissutigineqarput, angallatillu peqataasut amerlanerpaamik marluusinnaallutik. 2022-mi 2023-milu

pisassiisoqanngilaq, kisianni 2021-mi 300 tonsit ingerlataqartumut ataatsimut tunniunneqarput, pisanilli qaqitsisoqanngilaq.

6.8 KITAANI SINERISSAP QANITTUANI ANGALLATIT ATORLUGIT AMMASSAT (SINERISSAP QANITTUANI)

Taamatut aalisarnejq immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilaannakortumik ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimaneqartunik misissuineq*, siunertaavorlu siunissami ungasinnerusumi annerusumik aningaasarsiutigalugu aalisarnissamut tunngavissaqarnerseq takussutissiiniassalluni. Kitaani sinerissap qanittuani angallatinut usitussutsimut uuttuutaat malillugu 75 BRT/120 BT-mit mikinerusunut ammassanniarnissamut pisassiissutinik 1.000 tonsinut 2023-mi misileraalluni aalisarnissaq pilersinneqarpoq. 2023-mi pisassiisoqanngilaq. 2021-mi ammassat 500 tonsit ingerlatseqatigiiffimmut ataatsimut tunniunneqarput, pisanilli qaqitsisoqanngilaq.

6.9 EQQUSAT (SINERISSAP QANITTUANI)

Eqqusanik misileraalluni aalisarnissamut siunnersuusiortoqarpoq. Siunnersuut inalugalinnik misileraalluni aalisarnissamut siunnersuummut assut assinguvoq. Pinngortitaleriffik KANUAANA-lu peqatigalugit siunnersuutip suliarineqareerneratigut aalisarnejq pilersinneqassasoq aalajangerneqarpoq, taamaallaalli ingerlatsisoq pineqartoq taamaallaat aalisarnermi peqataatinneqassalluni. Sumiiffinni pingasuni katillugit 800 tonsit pisassiissutigineqarput, aalisarnermi atortorissaarutip, inalugalinniarnermi uiluinniarnermilu assingusup, immap naqqanut attuuttartup immallu naqqanik annertuumik aserorterisartup atorneqarnera sumiiffiit toqqarneqarnerannut tunngaviuvoq. Sumiiffiit toqqarneqartut uiluinniarnermi misileraallunilu inalugalinniarnermi atoreerput, taamaammallu ilimagineqarsinnaalluni sumiiffinni taakkunani immap naqqa sunnertinneqareersimassasoq. Aalisarnerup pilersinneqarniarnerani unammilligassat pissutigalugit aalisarnejq ukiup ingerlanerani kingusissukkat aatsaat pilersinneqarmat aalisarnissamut akuersisoqanngilaq.

6.10 AMMASSASSUIT (SINERISSAP QANITTUANI)

Taamatut aalisarnejq immikkoortumi uaniippoq, *Sumiiffinni ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit artinik ilisimaneqartunik misissuineq*.

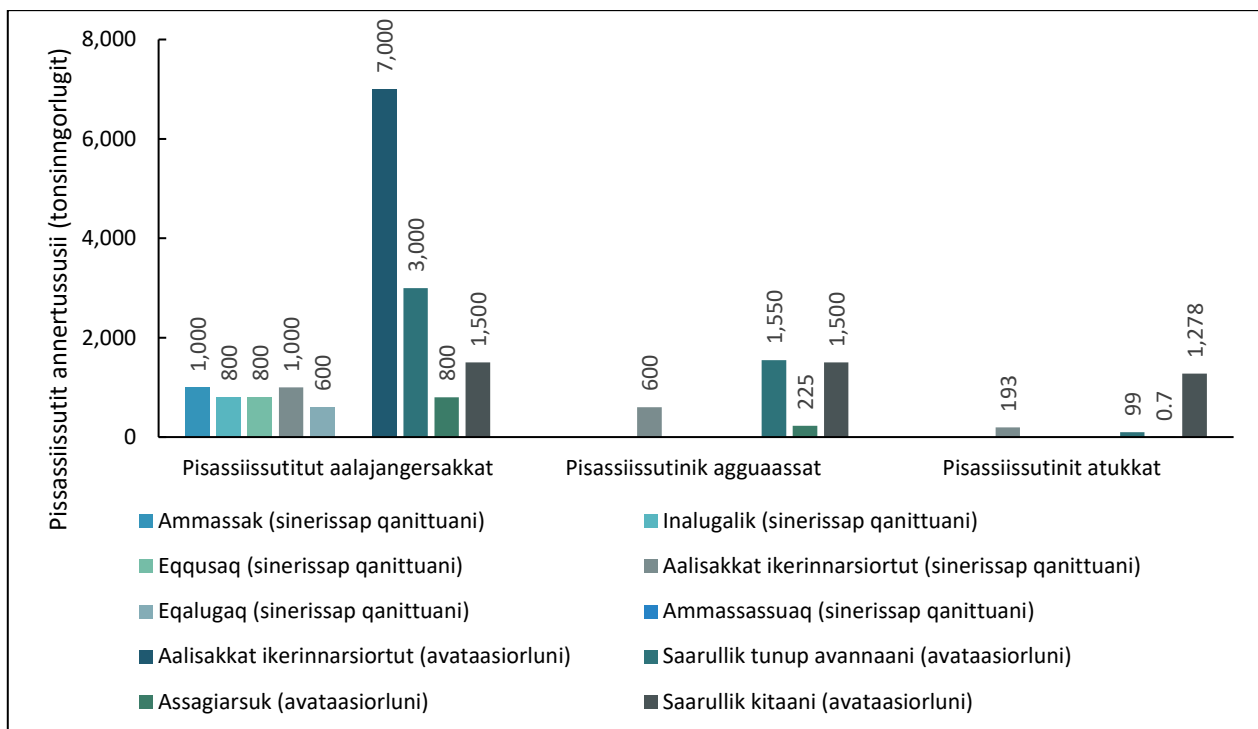
Kitaata kujataani sinerissap qanittuani ammassassuarniarnermi aningaasarsiornissamut periarfissat pillugit ilisimasavut killeqarput, kisianni aningaasarsiutigalugu ammassassuarnik aalisartoqarpat Kitaata kujataata ineriartortinnissaanut pitsaasumik sunniuteqarsinnaavoq. Qummut killeqanngitsumik pisassiissuteqarluni paggatassiilluni misileraalluni aalisarnejq pilersinneqarpoq. Aalisarnejq NAFO-mi immikkoortoq 1F-imi taamaallaat pisussanngorlugu killilersugaavoq. Pisassiissutinut taakkununga qinnuteqartoqanngilaq.

6.11 INERNILIINEQ

2023-mi misileraalluni aalisarnernit pisassiissutinit ilanngaait 2022-mut sanilliullugit malunnaatilimmik pitsanngoriaateqarsimavoq. 2022-mi aalisarnernit assigiinngitsunit ataasiinnaq (misileraalluni saattuarniarneq) pisassiissutinit ilanngaatitaqarpoq, taamanilu pisassiissutinit 800 tonsiusunit 69 tonsit ilanngaatigineqarlutik. 2023-mi aalisarnerni sisamani pisassiissutinit ilanngaasoqarpoq, Kitaanilu avataasiorluni saarullinniarneq pisassiissutinit atuineraalluni.

Takussutissiaq 2-mi 2023-mi misileraalluni aalisarnerni qulini pisassiissutit aalajangersarneqartut takuneqarsinnaapput. Sumiiffinni arfineq-marlunni aalisarnernut assigiinngitsunut sisamanut akuersissutit 15-it tunniunneqarput.

Takussutissiaq 2: 2023-mi pisassiissutit aalajangersakkat (tonsit), pisassiissutit agguaassat (tonsit) aamma misileraalluni aalisarnerni pisassiissutit atuinneq (tonsit)

7. NUNANI TAMALAANI SULEQATIGIINNERIT AALISARNERMULLU ISUMAQATIGIISUTIT

Kalaallit Nunaat nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnermut oqallittarfinni arlalinni peqataasarpooq, ukiullu tamaasa nunanik allanik isumaqatigiissusiortarluni. Immikkoortumi tullinnguuttumi Kalaallit Nunaata nunani tamalaani aalisarnerup tungaatigut ingerlatsinera nassuiarneqassaaq, siullermik nunat immikkoortuini aalisartut kattuffiiniq suleqatigiinneq, tullertut nunani tamalaani aalisarneq pillugu suleqatigiinneq kiisalu

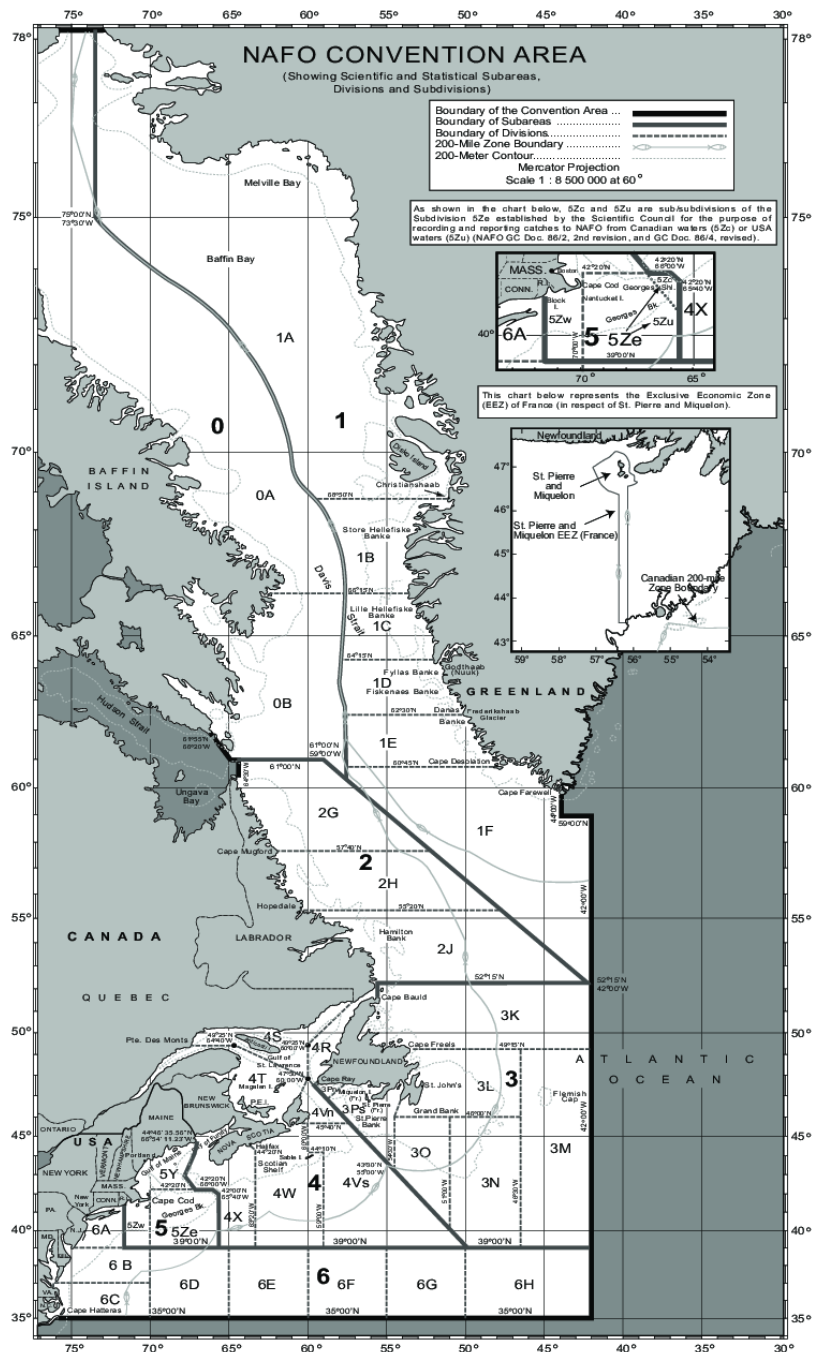
nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit aamma naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat nassuiarneqassallutik.

7.1 NUNAT IMMIKKOORTUINI AALISARTUT KATTUFFIISA SULEQATEQATIGINEQARNERAT

7.1.1 NAFO

NAFO tassaavoq nunarsuup immikkoortuani naalagaaffiit akornanni aalisarnermik ingerlatsinermi suleqatigiiffik nunanik 13-inik ilaasortaartoq – imaluanniit isumaqatigiissummut peqataasutut taaneqartut. Taakkulu tassaapput: Canada, Cuba, Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugit Danmark (DFG), EU, St. Pierre et Miguelon sinnerlugu Frankrig, Island, Japan, Norge, Rusland, Tuluit Nunaat, Sydkorea, Ukraine aamma USA.

Atlantikup Avannaata Kitaa suliniaqatigiiffiup isumaqatigiissuteqarfigmaanut ilaavoq, tassanilu Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni imartaq ilaalluni. NAFO-p malittarisassaqaqtitsiviinut ilaapput Kalaallit Nunaata kimmut kujammut sineriaata, Canadap kangimut sineriaata aamma USA-p avannamut kangimut sineriaanni naalagaaffiit sineriallit killeqarfiisa 200

Takusutissiaq 3: NAFO-mi isumaqatigiissuteqarfik

sømiliniittut avataanniittut imartat. NAFO-p ingerlatsinermi piginnaasaqarfianut ilaapput NAFO-p

malittarisassa qarfiata iluani aalisakkat qaleruallillu suusinnaasut tamarmik ataasiakkaannguit minillugit soorlu kapisilik, taanna NASCO-mit malittarisassa qartinneqarluni. NAFO-p isumaqatigiissut naapertorlugu aalisakkanit isumalluutinik allanngutsaaliuineq pitsaanerpaamillu iluaquteqarneq qulakkiissavaa. Tamatuma saniatigut NAFO isumaqatigiissuteqarfiusunut tamanut uumassusilerinermi ilisimasat aallaavigalugit siunnersuisarpoq.

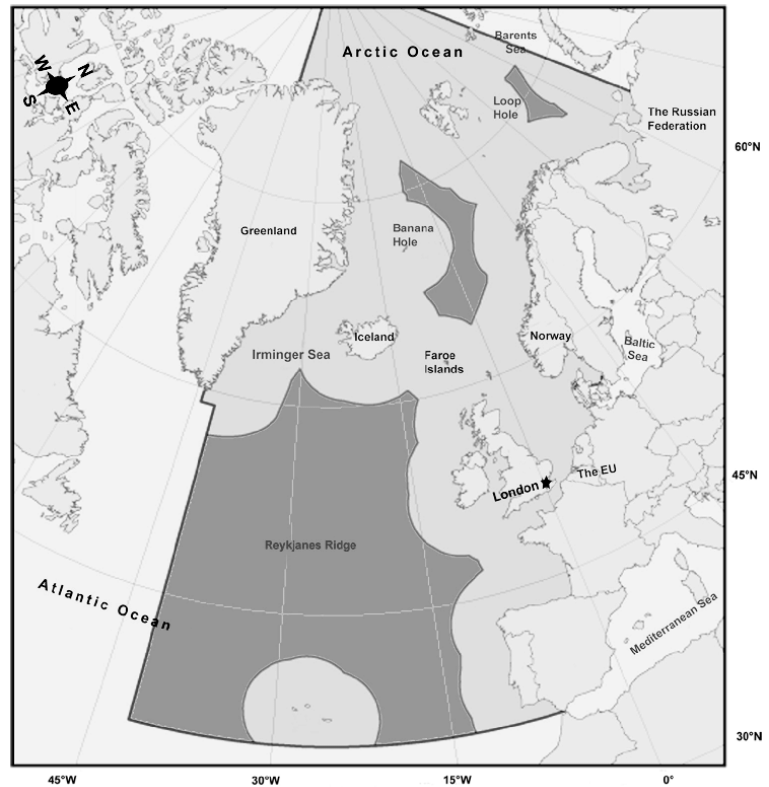
Kalaallit Nunaat NAFO-p malittarisassa qarfia 3L-imi aamma Flemish Capip eqqaani NAFO-mi sumiiffiliinermi 3M-imi raajarniarnissamut periarfissaqarpoq. Sumiiffik 3L peqassutsini pissutsit pissutigalugit aalisarnermut matuneqarsimavoq. Sumiiffik 3M-imi peqassutsit pitsaanerulernerat pissutigalugu ukiuni qulini siullermeertumik 2020-mi aalisarnermut ammarneqarpoq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaat 3M-imi 2021-mi ulluni 129-ni aalisarsinnaatitaasimavoq. Ullulli aalisarfiusinnaasut taakku iluaqutigineqarnatik. Oqaatigineqassarli peqassutsip sulii qajannarnera pissutigalugu aalisarneq 2022-mi 2023-milu matuneqaaqqittoq.

NAFO-p ukiumoortumik ataatsimiinnera Vigo-mi, Spaniami ulluni 18.-22. september 2023-mi pivoq. Kalaallit Nunaat Savalimmiut peqatigalugit DFG aallartitaannut ilaavoq. Ukiumoortumik ataatsimiittoqarnerani ilaatigut 3M-imi raajarniarnermi ullut aalisarfiusut atorunnaarlugit pisassiisarnermut nuunnissaq oqallisigineqarpoq. Illuatungeriit isumaqatigiinngitsoorput, sulilu illuatungeriit imminnut ungasimmata 2024-mi ukiumoortumik ataatsimiinnissaq sioqqullugu ataatsimeeqqittoqassanngitsoq aalajangerneqarpoq.

7.1.2 NEAFC

Atlantikut Avannaata Kangiani Aalisarneq pillugu Isumalioqatigiissitat (NEAFC) tassaavoq nunarsuup immikkoortuani naalagaaffiit akornanni aalisarnermik ingerlatsinermi suleqatigiiffik, NAFO-p suleqatigisaatut isigineqarsinnaasoq. NAFO-p Atlantikut avannamut kippasissortaa nakkutigisaraa, NEAFC-llu Atlantikut avannamut kangisissortaa nakkutigisaralugu. NEAFC arfinilinnik ilaasortaarpoq - isumaqatigiissummi peqataasutut taaneqartut. Taakkulu tassaapput: Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmark (DFG), EU, Island, Norge, Rusland aamma Tuluit Nunaat.

Takussutissiaq 1: NEAFC-mi nunani tamalaani isumaqatigiissuteqarfiit qasertumik taartumik qalipaasersukkat.

Kalaallit Nunaat Irmingerip Imartaani suluppaakkanik ikerinnarsiortunik agguassinermit aqutsinermullu soqutigisaqarnerpaavoq, kisianni uumasoaqatigiit taakku peqassutsikkut pitsaanngitsumik inissisimanerat pissutigalugu ukiuni kingullerni arlalinni aalisarneq matoqqatinneqarnikuuvoq.

Kalaallit Nunaat aalisagaqatigiinnik ataatsimoorussanik allanik aamma aalisartarpoq, soorlu avaleraasartuut, ammassassuit saarullernallu. Kalaallit Nunaat avaleraasartuunut naalagaaffittut sinerialittut 2016-mi ukiakkut inissisimalerpoq, tamanna kingunerisaanik avaleraasartuunik aqutsinermi naalagaaffinnut sinerialinnut allanut (EU, Norge, Savalimmiut aamma Island) naligiissitaalluni peqataasalerluni. Naalagaaffiit sineriallit avaleraasartuut agguanneqarnissaannut suli isumaqatigiissusiornikuunngillat.

Ammassassuit aamma saarullernat pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiinniarnerinut Kalaallit Nunaat alaatsinaatsutut peqataasarpoq.

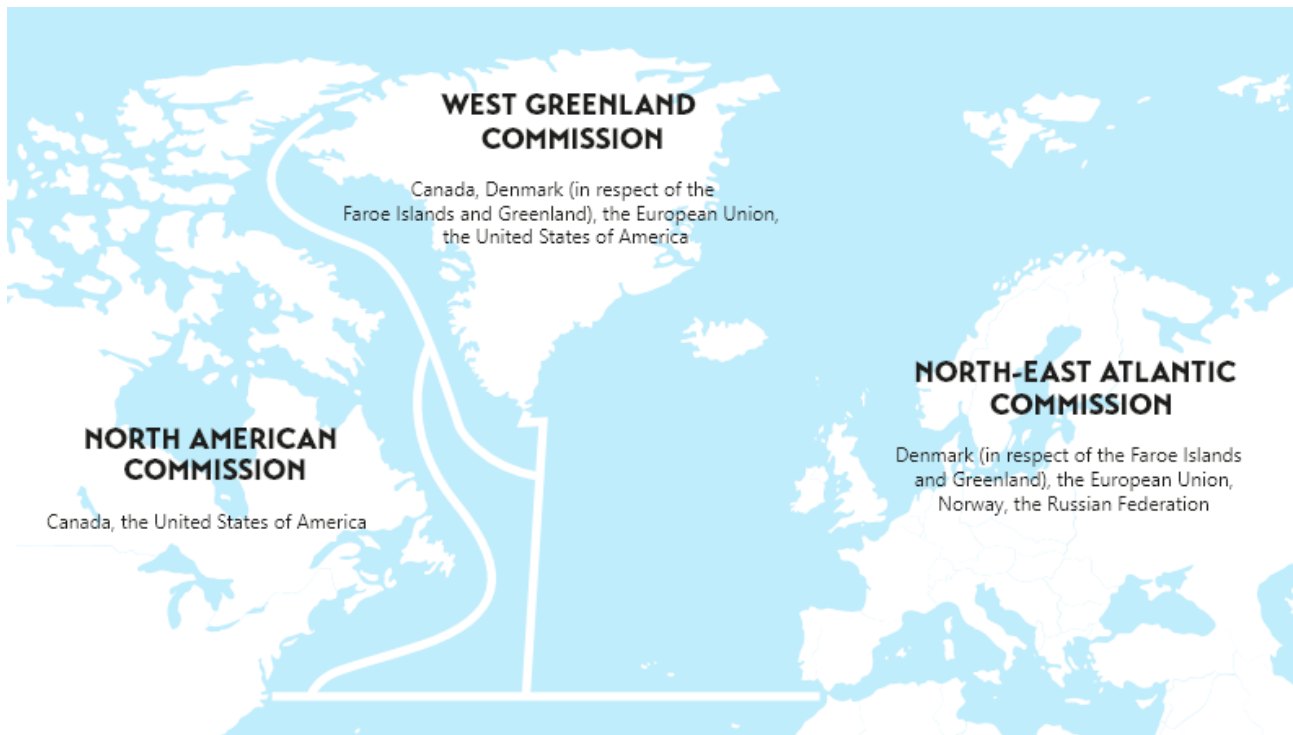

NEAFC-mi ukiumoortumik ataatsimiinneq Londonimi 14.-17. november 2023-mi pivoq. Kalaallit Nunaat Savalimmiut peqatigalugit DFG-mi aallartitani peqataavoq.

7.1.3 NASCO

Atlantikut Avannaani Kapisillit Piujuartinneqarnissaat pillugu Suleqatigiiffik (NASCO) nunat tamalaat akornanni aalisarnikkut suleqatigiiffiuvoq naalagaaffinnit arfineq-marlunnit ilaasortaaffigineqartoq (Canada, Savalimmiut Kalaallillu Nunaat sinnerlugit Danmark, EU, Norge, Rusland, Tuluit Nunaat aamma USA). Islandip ilanngoqqinnissani 2023-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi nalunaarutigaa, 1. januar 2024-miillu ilaasortanngoqqilluni.

Atlantikut avannaani kapisillit nujuartat, *Salmo salar*, isumaqatigiisummi ilaatinneqarput. NASCO Siunnersuisoqatigiinnut ikiuppoq tassungalu ilanngullugit nunarsuup immikkoortuni ataatsimiititaliat pingasut: Atlantikut Avannaata Kangiani Isumalioqatigiissitat (EU, Savalimmiut sinnerlugu Danmark, Norge, Tuluit Nunaat aamma Rusland), Amerikami Avannarlermi Isumalioqatigiissitat (Canada aamma USA) aamma Kalaallit Nunaata Kitaanut Isumalioqatigiissitat (Canada, EU, Tuluit Nunaat, USA aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmark).

Takussutissiaq 2: NASCO-mi isumaqatigiisuteqarfik isumalioqatigiissitallu pingasut

NASCO-p siunertaraa kapisillit piujuartinnissaasa, kapisileqassutsip pilerseqqinneqarnissaata kapisillillu amerlisarneqarnissaasa siuarsarnissaat, kiisalu kapisileqassuseq pillugu ilisimatuussutsikkut paasissutissiisarnep peqassutsillu nalilersoqqissaarneqarnissaata siuarsarnissaat. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneq tunngavigalugu inuussutissarsiutigalugu kapisilinniarsinnaanini atuutsittuassallugu pisinnaatitaaffia Kalaallit Nunaata NASCO-mi sulissutigaa.

Amerikap avannaani Europamilu kuunni kapisillit majortarfiini pissutsit ajorsiertorsimmata peqassutsimut tunngaviusut pissutigalugu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiutigalugu ukiorpassuarni aalisartoqarsinnaasimangilaq. Taamaammat 1998-imili Kalaallit Nunaata iluani niuerfinnik pilersuinissamut taamaallaat kapisilinniartoqarsimavoq.

2023-mi ilisimatuussutsikkut siunnersuineri aalisartoqanginnissaanik suli siunnersuisoqarpoq. Inuuniutigalugu aalisarnep attatiinnarnissaanut Kalaallit Nunaata pisinnaatitaanini atorpa, 2022-milu NASCO-mik isumaqatigiissuteqarnikkut 2023-mut, 2024-mut 2025-mullu Kalaallit Nunaanut 30 tonsinik pisassiisoqarpoq. Kalaallit Nunaat kapisilinniarnepmut, aqutsinermut nakkutilliinermullu tunngasunik NASCO-mut ilisimatitsissuteqartarnissamut pisussaataavoq. NASCO-mik isumaqatigiissut Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaavoq.

2023-mi ukiumoortumik ataatsimiinneq Moncton-imi, Canadami 5.-8. juni 2023-mi pivoq.

7.2 AALISARNEQ PILLUGU NUNAT TAMALAAK AKORNANNI SULEQATIGIINNEQ

7.2.1 NUNANI AVANNARLERNI MINISTERIT SIUNNERSUISOOQATIGIIVI

Suliassaqarfiit assigiinngitsut pillugit Kalaallit Nunaat Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini peqataasarpoq. Aalisarnepmut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik Aalisarnepmut imaanilu tukertitsinermut, nunalerinermut, inuussutissanut orpippassualerinermullu (FJLS-imut) tunngasunut peqataasarpoq. Suliassaqarfik taanna immikkoortukkaartumik atorfilittatigut peqataaffigineqarpoq, Aalisarnepmut immikkoortortaarfik suleqatigiissitanut peqataavoq aamma Aalisarnepmut imaanilu tukertitsinermut tunngasunut atorfilittat ataatsimiititaliaannut peqataalluni. Tamatuma saniatigut Aalisarnepmut Piniarnermullu Naalakkersuisoq ukiumoortumik aasaanerani FJLS-imi ataatsimiinnerni peqataasarpoq.

2023-mi ministerit ataatsimiinnerat Keflavikimi, Islandimi 20.-21.juni 2023-mi pivoq. Kalaallit Nunaannit Naalakkersuisoq, Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq, atorfilittaq ataaseq oqalutsilu ataaseq peqataapput. Ministerit ilaatigut inuussutissatigut nukissiuutitigullu pilersuineri isumannaatsuunermut, Nunani Avannarlerni uumassuseqarnermik nungusaataangitsumik aningaasarsionerimi patajaassutsimut tunngasunik eqqartuipput taakkunungalu attuumassuteqartut allat nutaat soorlu imaani piujuartitsineq

tungavigalugu aningaasarsiorneq, nerisassanik eqqaaneq aamma inuussutissalerinermut immikkoortumi inuusuttut. Tamatuma saniatigut ukioq manna ministerit ataatsimiinnerani Piffissamut 2025-2030 sulinissamut programmi nutaap suliarineqarnissaanut suliap ingerlanissaa tungaviuvoq. Sammisat suut tassunga ilanngunneqarsinnaanersut nunat avannarliit mingutsitsiffiunngitsut, nunat avannarliit unammillersinnaalluartut aamma nunat avannarliit inuiaqatigiinnikkut piujuartitsinermik tungavillit pillugit Takorluukkatigut anguniakkat pitsaanerpaamik angusinnaajumallugit oqallisigineqarput.

7.2.2 ISSITTUP AVANNAARSUATA IMARTAANI NUNAT TAMALAAT AALISARNEQ PILLUGU ISUMAQATIGIISSUTAAT

Naalagaaffiit aalisarnermik annertuumik ingerlatallit qulit Issittup imartaata qiterpasissuani aqunneqanngitsumik aalisarnerup pinaveersaartinnissaa pillugu nunat tamalaani atuuttussamik isumaqatigiissummik atsiornikuupput. Nunat atsiqataasut tassaapput Issittumi naalagaaffiit sineriallit Canada, USA, Rusland, Norge aamma Savalimmiut Kalaallit Nunaallu sinnerlugit Kunngeqarfik Danmark, tamatumalu saniatigut Island, EU, Sydkorea, Japan aamma Kina.

Isumaqatigiissut november 2017-imi Washingtonimi isumaqatigiissutigineqarpoq. Kalaallit Nunaat atsiqatigiissitsinermi oktober 2018-imi qaaqqusisuuvoq. Kalaallit Nunaat Kunngeqarfiup aallartitaat sinnerlugit isumaqatiginninniartuuvoq. Aallartitat tassaapput Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit, ICC Kalaallit Nunaanniit, Pinngortitaleriffimmiit, Savalimmiuni nunanut allanut ministereqarfimmiit sinniisut.

Isumaqatigiissut Issittup imartaani qiterpasissumi nunat tamalaat imartaanni nunat sineriallit aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaasa akornanniittumi maleruagassaqartitsivoq, taakkununga Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaa ilanngullugu. Nunat tamat akornanni inatsisit naapertorlugit avannaarsuani imartat aalisarfiginissaat tamanut ammapput. Isumaqatigiissuteqannginnikkut aalisarneq inatsisinik unioqqutitsinerussangilaq, taamaattoq aqunneqarani aalisapilunnermik kinguneqarsinnaalluni sikullu milliartornerani aalisagaqatigiunnartunut aqqitassaangitsumik ajoqusiinnaalluni.

Isumaqatigiissut nunarsuup immikkoortortaani aalisarnikkut aqutsinissamut suliniaqatigiiffiliornissamut immikkoortukkuutaartumik sulinerussaaq tassanilu aningaasarsiuqatigalugu aalisarneq aqunneqassalluni.

Isumaqatigiissummi illuatungeriit pisussaattipput Issittup imartaani ilisimatuussutsikkut tungaveqartumik aalisagartassiisuteqartartussanik aalisarnermullu malittariassaliortussamik aalisarnermik ingerlatsinermik nunarsuup immikkoortuani suliniaqatigiiffiliornissamik isumaqatigiissuteqartoqanngikkallartillugu aalisarniaratik. Isumaqatigiissut atuutsinneqalernerminut ukiuni ikinnerpaamik 16-imi atuutissaaq, ukiut tallimakkaarlugit ingerlaannartumik nutarterneqartassaaq peqataasut ilaat sivitsornissaanut

akerliunngikkuni. Isumaqaatigiissuteqarnikkut aalisarnerup aallartinnginnerani ilisimatusartut tamaani immami uumassusillit paasiniarnissaannut silallu allanngoriartornerata sunniutigisinnaasaasa paasiniarnissaannut piffissaqartissavai. Taamaalilluni isumaqaatigiissummut ilaavoq nunat tamalaat akornanni ilisimatuussutsikkut suleqaatigiinnissamik aallarnisaanissaq.

Peqataasut tamarmik isumaqaatigiissut atortussanngortissimavaat taamaalillunilu ulloq 25. juni 2021-miit atuutilersimalluni. Peqataasut isumaqaatigiissummit atuutsitsilerlutik aallartippit, aamma Issittup imartaata qiterpasissuani ilisimatusarnissamut nakkutilliinissamullu ataatsimut pilersaarummik (tuluttut naalisarlugu JPSRM) pilersitsisoqarsimalluni.

Ataatsimiinnerit COP1⁴⁶ aamma COP2 november 2022-mi aamma juni 2023-mi Sydkoreami pippit.

7.3 NUNAT MARLUK AKORNANNI SULEQATIGIINNERIT

Kalaallit Nunaat nunat marluk akornanni suleqaatigiinnerini arlalinni peqataavoq, aamma nunat marluk akornanni arlalinnik isumaqaatigiissuteqarluni. Naalakkersuisut ukiumut aalisarfiusussamut pisarinqarsinnaasunik aalajangersaareeraangata Kalaallit Nunaat nunanik isumaqaatigiissuteqarfigisaminik pisassiissutinik paarlaaqateqartarput. Matuma ataani illugiilluni suleqaatigiinnerit assigiinngitsut nassuiarneqassapput, isumaqaatigiissutit imaluunniit isumaqaatigiissummut tapiliussat ilanngullugit.

7.3.1 EU

Aalisarneq pillugu Peqatigiinnissamik Isumaqaatigiissut tapiliussartalik Kalaallit Nunaata EU-llu ulloq 9. april 2021-mi atsiortaat. Piujuartitsineq tunngavigalugu aalisarneq pillugu EU-lu Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqaatigiissut Kalaallit Nunaata aalisarnermik isumaqaatigiissutaasa pingaarnersaraat. Tapiliussatut isumaqaatigiissutit ataavartumik nutarterneqartartut tunngavigalugit aqutsisoqartarpoq. Tassunga atasoq teknikikkut tapiliussaq 2021-mit 2024-mut atuuttussaavoq, ukiunik marlunnik sivitsuinissamut periarfissaqarluni. Tapiliussami pisassiissutit amerlassusaat Kalaallit Nunaata EU-mut aningaasanik taarserlugit neqeroortugisartagai allanneqarput taakku ukiumoortumik Kalaallit Nunaannut aalisarsinnaatitaanermik pisinnaatitaaffinnut akiliutinit 123 millioner missaannik iluanaarutaasarput. Akiliut pisassiissutinut akiliutinut, aalisariutaatillit akiliutaannut aamma ingerlataqarfinnut EU-miit tapiissutinut agguarneqarpoq, aalisakkat isumaqaatigiissummi allassimasutut amerlatigisut Kalaallit Nunaata aalisaaqqusinnaallugit. Erseqqissaatigineqassaarli pisassiissutinik inaarutaasumik tunniussineq, taamaalillunilu akiliuteqartarneq ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tunngavigalugu kalaallillu aalisarnermik inuussutissarsiortut pisariaqartitaat malillugit ukiut tamaasa isumaqaatigiinniutaasarmata.

⁴⁶ COP: Isumaqaatigiissummut peqataasut ataatsimeersuarnerat (Conference of the Parties)

Isumaqatigiissummi peqataasut kingullermik 2022-mi novembarip qaammataani marloriarluni naapipput, tassanilu 2023-mut pisassiissutit isumaqatigiissutigineqarlutik.

Ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup milliartortinneqarnerata malitsigisaanik Kalaallit Nunaat Kitaani qaleralinnik ikinnerusunik neqerooruteqarpoq, taarsiullugu Tunumi qaleralinnik raajanillu amerlanerusunik neqerooruteqarluni. Kitaani EU-p qaleralittassai 225 tonsinik oqilisinneqarput, tupissutissai 10 tonsinik oqimaalineqarlutik, Tunumi raajartassai 150 tonsinik oqimaalineqarput, qaleralittassai 200 tonsinik oqimaaliineqarput kiisalu tupissutissai 10 tonsinik oqimaalineqarlutik. EU arlaleriarluni ammassannik tunineqarnissamik itigartitsivoq, pisassiissutillu 10.000 tonsinnaasut isumaqatigiissutigineqarput, naak ukioq aalisarfiusumi 2021/2022-mi 69.623 tonsiusimagaluarlutik.

Aalisarneq pillugu Peqatigiinnissamik Isumaqatigiissut tapiliussarlu atuuttoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput. Takussutissiami pisassiissutit Kalaallit Nunaannit EU-mut 2023-mi tunniussat takutinneqarput.

[Takussutissiaq 27: Piffissami 2021-2024 isumaqatigiissummut tapiliussaq malillugu Kalaallit Nunaata eqqaani EU-p aalisarnissamik periarfissai, kiisalu 2023-mut amerlassutsit isumaqatigiissutigineqartut \(tonsinngorlugit\)](#)

	Piffissami 2021-2024 isumaqatigiissummut tapiliussaq malillugu aqutissiuilluni aalisarnermik periarfissat (tonsit)	2023-mut aalisarnermik periarfissiissutitut isumaqatigiissut malillugu EU- mut tunniussassat (tonsit)
Saarullit	1.950	1.950
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	0	0
Suluppaakkat itisoormiut	1.840	1.530
Qalerallit - Kitaani	2.250	2.025
Qalerallit - Kangiani	4.950	5.150
Raajat itisoormiut - Kitaani	2.600	2.600
Raajat itisoormiut - Tunumi	4.850	5.000
Ammassat	13.000	7.760 ⁴⁷

⁴⁷ Ammassat pillugit immikkoortumi atuarneqarsinnaasutut aalisarfiup nalaani siunnersuinerit arlaliusarput. Piffissami aalisarfiusumi 2022/2023-mi EU-p pisassiissutaa 10.000 tonsiuvoq.

Tupissutit - Kitaani	100	100
Tupissutit - Tunumi	100	100
Saniatigut pisat	600	600

Naalakkersuisut 2023-mi EU-mut isumaqatigiisummut tapiliusseq sivitsorneqarsinnaasooq sivitsornagu nutaamik isumaqatiginninniarlutik nalunaarutigaa.

Isumaqatigiisummut peqataasut 2024-mi aasap ingerlanerani Aalisarnej pillugu isumaqatigiisummut tapiliussamik nutaamik isumaqatiginninniassallutik ilimagivaat.

7.3.2 SAVALIMMIUT

Kalaallit Nunaat aamma Savalimmiut 1997-imili illugiillutik nammineq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarnej pillugu isumaqatigiisuteqarsimapput kiisalu aalisarnej pillugu suleqatigiillutik. Isumaqatigiisummi pisassiissutinik paarlaanneq atorneqarpoq. Kalaallit Nunaata Savalimmiullu isumaqatigiisutaat nunanut marlunnut taakkununga pingaarutilerujussuuvoq, isumaqatigiisummi nunani taakkunani aalisariutini aalisartunut ukioq naallugu suliaasaqartitsinissamut qulakkeerinneqataassamat, tamatumalu saniatigut Kalaallit Nunaata Savalimmiunik aalisarnikkut atassuteqarneranut aamma pingaaruteqarluni, pingaartumik kattuffiit anginerit NAFO aamma NEAFC eqqarsaatigalugit. Nunat akornanni isumaqatigiisutitut allatulli ukiumoortumik isumaqatigiisuteqartarnerani anguniagaavoq kalaallit angallataataasa aalisarnissamut periarfissaat eqqarsaatigalugit sapinngisamik pitsaanerpaanik angusaqartoqarnissaq.

November 2022-mi isumaqatigiisummi peqataasut 2023-mut pisassiissutinik isumaqatiginninniarlutik naapippat. 2022-mut isumaqatigiisummut sanilliullugu isumaqatigiisutigineqartumi ataasiakkaanik allannguuteqarpoq. Tunumi Savalimmiut qaleralittassiissutaat 100 tonsinik oqimaassuseqarput, nataarnanik 50 tonsinik neqeroorfigineqarput, namminerlu tinguttuunut pisassiissutaat 100 tonsinik oqilisinneqarlutik. Kalaallit Nunaata saarullernartassiissutai 3.800 tonsinik oqimaassuseqarput. Tapiliusseq aqqutigalugu Savalimmiut misileraalluni saattuarniarnermi saarullinniarnermilu peqataasinnaapput. Kalaallit Nunaata NEAFC-mit saarullernartassiissutini tamarmiusoq Savalimmiut imartaani aalisarsinnaavaa. Isumaqatigiisut 1997-imeersoq isumaqatigiisummullu tapiliusseq 2023-meersoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput. Takussutissiami Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni 2023-mut pisassiissutit paarlaanneqartut takuneqarsinnaapput.

Takussutissiaq 28: 2023-mi Savalimmiut eqqaanni Kalaallit Nunaannut pisassiissutit aamma Kalaallit Nunaata eqqaani Savalimmiunut pisassiissutit (tonsingorlugit)

	Kalaallit Nunaat Savalimmiut imartaani	Savalimmiut Kalaallit Nunaata imartaani
Saarullernat	18.500	
Ammassassuit	6.500	
Qalerallit - Kitaata avannaani		100
Qalerallit – Tunumi		325
Nataarnat		50
Saarullit – Tunumi		2.500
Tinguttuut – Tunumi		375
Saattuut - misileraalluni aalisarneq, Tunumi		500

7.3.3 NORGE

Kalaallit Nunaat aamma Norge 1992-mili illugiillutik nammineq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarput kiisalu aalisarneq aamma ilisimatusarneq pillugu suleqatigiillutik. Kalaallit Nunaata Norgelu isumaqatigiissutaat nunanut marlunnut taakkununga pingaarutilerujussuuvooq, isumaqatigiissummi nunani taakkunani aalisariutini aalisartunut ukioq naallugu suliassaqartitsinissamut isumakkeerineqataasarpoq.

Kalaallit Nunaat Norgelu 2023-mut pisassiissutissanik isumaqatiginninniarlutik december 2022-mi naapeqatigiipput. 2023-mut isumaqatigiissut 2022-mi isumaqatigiissutimut assingulluinnarpoq. Isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut naammaginartutut nalilerneqarpoq.

Isumaqatigiissut 1992-imeersoq taassumunngalu tapiliussaqq 2023-meersoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput. Takussutissiami pisassiissutit Kalaallit Nunaata Norgemik parlaaqatigisai 2023-mi aalisarnermi atuuttussat takuneqarsinnaapput. Pisassiissutit taakku saniatigut Kalaallit Nunaat ulluni 450-ini Svalbardip imartaani aalisarfigeqqusaanngitsumi aalisarsinnaatitaavoq.

Takussutissiaq 29: 2023-mi Kalaallit Nunaannut Norgep eqqaani aamma Norgemut Kalaallit Nunaata eqqaani pisassiisutit (tonsingorlugit)

	Kalaallit Nunaata Norgep imartaani	Norgep Kalaallit Nunaata imartaani
Saarullit	4.000	1.350
Qalerallit - Kitaani		900
Qalerallit – Tunumi		375
Nataarnat		30
Suluppaakkat itisoormiut		500
Tinguttuut		540
Tupissutit		150
Misaqqarnat	750	
Saarulliusaat	650	
Saniatigut pisat	425	325

7.3.4 RUSLAND

Kalaallit Nunaat aamma Rusland 1992-imili illugiillutik namminneq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarput, kiisalu aalisarnermi aamma ilisimatusarneq pillugu suleqatigiillutik. Isumaqatigiissut nunanut taakkununga marlunnut aalisarfigeqatigiinnissamik pilersitsivoq. Artinut attuumassuteqartunut ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup milliartornerata kingunerisaanik 2023-mut Ruslandimik aalisarneq pillugu isumaqatigiissummik tapiliussaqaqngilaq.

7.3.5 ISLAND

Kalaallit Nunaat aamma Islandi januar 2013-imi isumaqatigiissuteqarput, tassanilu Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaat pilersinneqarluni. Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaat suleqatigiinnerulernissaq anguniarlugu aamma aalisagaqatigiit ataatsimoorunneqartut, tamatumani ammassat, suluppaakkat itisoormiut qalerallilu ilanngullugit, piujuartitsinerusumik aqutsineq anguniarlugu pilersinneqarpoq. Taakku saniatigut ataatsimut soqutigisanik suliat allat isummorsorfigineqartarput, soorlu NAFO-mi, NEAFC-mi, NASCO-mi oqalliffinnilu allani suleqatigiinnerit, tulaassinissamut periarfissat aamma illuatungeriit marluullutik soqutigisaannik

qaninnerusumik suleqatigiiffiusinnaasut allat. Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaami Island aamma Kalaallit Nunaat aalisakkanut ataatsimoorussanut marlunnet qalerallinnut (2013-mi) aamma suluppaakkanut (2023-mi) ataatsimoorluni ingerlatsinissamik isumaqatigiissusiorput. Island Kalaallillu Nunaat 2023-mi suluppaakkat pillugit nutaamik isumaqatigiissuteqarput, 2025-milu qalerallinnut isumaqatiginninniartoqassasoq ilimagineqarluni. Tamanna naalagaaffiit sineriallit pillugit immikkoortumi itisilerneqarpoq.

Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiinneq Nuummi 13.-14. april 2023-mi pisussaagalarput, kisianni sila pissutigalugu Islandimiut tikinngitsoorput ataatsimiinnerlu qarasaasiakkut ataatsimiittoqarluni.

7.3.6 PEQATIGIILLUNI KUNNGEQARFIK TULUIT NUNAANNIK AAMMA IRLANDIP AVANNAANIK PAASEQATIGIINNISSAMIK ISUMAQATIGIISSUT

Kalaallit Nunaat aamma Tuluit Nunaat 2020-mi aalisarneq pillugu tassungalu attuumassuteqartunut suleqatigiinnerulernissaq pillugu paaseqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarput. Aalisarnermik aqutsineq, nakkutilliineq, ilisimatusarneq, nutaaliorneq aamma aalisarnermik inuussutissarsiteqartut akornanni suleqatigiinneq pillugit nunat marluk suleqatigiinnerisa Kalaallit Nunaata aamma Tuluit Nunaata ineriartortitsinissaannut isumaqatigiissut sinaakkusiivoq.

Isumaqatigiissut aamma ukiukkaartumik aalisarneq pillugu oqaloqatigiittarnissamik pilersitsivoq, illuatungeriit naapissinnaallutik suleqatigiinnermillu ineriartortitsillutik. UK-ip Kalaallit Nunaatalu akornanni pingajussaat ataatsimiinneq 23.-24. august 2023-mi Londonimi pivoq, tassanilu isumaqatigiissummi peqataasut ilaatigut aqutsinissamut pilersaarutinik, imaani sumiiffiit mianerisassat, nunat inatsisaat aamma EU-p nunanut allanut niuernermit uppersaasariaatsinik misilittakkat eqqartorneqarlutik.

7.4 NAALAGAFFIIT SINERIALIT ISUMAQATIGIISSUTAAT

7.4.1 AVALERAASARTUUT

Atlantikup avannaata kangiani avaleraasartooqatigiit ingerlaarnerminni nunat arfinillit aningaasarsionnikkut oqartussaaffigisaat aqqusaartarpaat. Tuluit Nunaat, EU, Norge, Island, Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat. Taakku taagorneqartarput uumasooqatigiiaannut naalagaaffiit sineriallit. Imappiit pillugit FN-imi isumaqatigiissut naapertorlugu naalagaaffiit sineriallit piujuartitsineq qulakkeerniarlugu aalisarnermik ataqatigiissaarnissaannut pisussaaffiligaapput. Allatut oqaatigalugu pisassiisutimik agguataarinissamut pisussaaffeqarput. Maanna naalagaaffiit sineriallit akornanni agguataarinissamut isumaqatigiissuteqartoqannilaq, 2019-imililu isumaqatigiissuteqarsimanani. 2019-imili ukiut tamaasa

naalagaaffiit sineriallit sisamaniit arfineq-pingasut tungaannut ataatsimiillutik naapittarsimapput agguataarinissamut isumaqatiginninniarlutik. Kalaallit Nunaat naalagaaffiit sineriallit allatulli isumaqatigiinniarnissamut pisussaaffeqarami ataatsimiinnerni taakkununga peqataasarpoq. 2023-mi februaarimi marsimilu pingasoriarluni ataatsimiittoqarpoq. Londonimi marloriarluni ataasiarlunilu Nuummi. Taakku saniatigut septembarimi Londonimi ataatsimiittoqarpoq.

7.4.2 AMMASSAT

Kalaallit Nunaat, Norge aamma Island ammassaqatigiit (*Mallotus villosus*) ataatsimoorussaraat.

2023-mi Island, Norge aamma Kalaallit Nunaat akornanni ammassat pillugit isumaqatiginninniarnerit aallartinneqarput. Isumaqatiginninniarloqarneranut Islandip isumaqatigiissutitoqqamik atorunnaarsitsinera pissutaavoq, tassa isumaqatigiissut naammaginnginnamikku ilaatigut Islandip aningaasarsiornikkut oqartussaaffianut Norgep atuisinnaatitaanera pissutigalugu.

Isumaqatigiissutitoqqami pisassiissutinit tamarmiusumit Kalaallit Nunaata pissai 15%-iupput. Isumaqatigiissutissami Kalaallit Nunaat 2023-p ingerlanerani pisassat 3 %-inik amerlanerulersitsilluni angusaqarpoq, tassa Kalaallit Nunaata pisassai 18%-inngortussanngorlutik. Aalisarneq aallartitsinnagu isumaqatigiissusiortoqarsimassasoq ilimagineqarpoq.

7.4.3 SULUPPAAKKAT

Kalaallit Nunaat, Island aamma Savalimmiut suluppaagaqatigiit *Sebastes norvegicus* ataatsimoorussaraat.

Islandimit malittarisassanik unioqqutitsisumik sippuilluni aalisartoqarnera pissutigalugu Kalaallit Nunaata isumaqatigiissut 2022-mi ukioq aalisarfiusoq 2023 aallarnerffigisussanngorlugu atorunnaarsippaa. 2023-mi upernaakkut Kalaallit Nunaat nutaamik isumaqatigiissusiornissamut Islandimik Savalimmiunillu isumaqatiginninnialerpoq. Savalimmiut Kalaallit Nunaata Islandillu tunniukkusutaannik procentimik annerusumik piunasaqarput, taamaammat agguassinermit najoqqutassami ilaatinneqaratik ukiumut tonsinik aalajangersimasunik tigusaqartarlutik. Isumaqatigiissutitoqqami Kalaallit Nunaata pisassai 10 %-iupput, Islandip pisassai 90 %-iupput peqataasunullu allanut (Savalimmiunut) 350 tonsit immikkoortinneqartarlutik.

2023-mi isumaqatiginninniarnerit siullit naammassimmata paasinarsivoq, Savalimmiut piunasaat suli amerlavallaartut, ingammik qaqitaat aamma uumasoaqatigiiaat Savalimmiut imartaaniittut amerlassusaat eqqarsaatigalugit. Taamaammat Savalimmiut isumaqatiginninniarneri peqataajunnaarput, taamaattorli Kalaallit Nunaata Islandillu isumaqatiginninniarnerit nangippaat. Isumaqatigiissummi peqataasut 2023-p

aasaanerani nutaamik isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissutimi nutaami Kalaallit Nunaata pissai 11 %-iupput, Islandip pissai 89 %-iupput peqataasunullu allanut (Savalimmiunut) 300 tonsit immikkoortinneqarlutik.

Isumaqatigiissut naapertorlugu suleqatigiinneq Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiittoqarneratigut eqquutsinneqartarpoq.

7.4.4 QALERALLIT

Kalaallit Nunaat, Island Savalimmiullu qaleraleqatigiit *Reinhardtius hippoglossoides* ataatsimoorussaraat.

Tunami qalerallit pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat 2014-imeersoq 2019-imi atuukkunnaaraluarpoq, kisianni qalerallit siammarsimanagerat il.il. pillugit Nunat avannarliit suliniutaat angisuup (NORSUSTAIN-ip) naammassineqarnissaata utaqqimaarnerani isumaqatigiissumi peqataasut isumaqatigiissutip sivitsornissaa aalajangiussimavaat. NORSUSTAIN-imi maannamut angusat ukiakkut 2023-mi saqqummiunneqarput, kisianni inaarutaasumik angusat suli piariinngillat. Isumaqatigiissut naapertorlugu suleqatigiinneq Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiittoqarneratigut eqquutsinneqartarpoq.

8. ILANNGUSSAT

ILANNGUSSAQ 1: 2023-MI AVATAASIORLUNI AALISARNERMI SIUNNERSUINEQ PISARINEQARSINNAASULLU TONSINNGORLUGIT

Aalisagaq	Sumiiffik	Siunnersuineq	Pisarineqarsinnaasut	Tamakkiisumik pisassiissutinit qaqitat	Kalaallit angallataannut pisassiissutit	Kalaallit angallataasa pisassiissutinit qaqitaat
Raajat	Kitaani					
	Imaq			62.504	60.736 ⁴⁹	59.821
	Sineriak			47.300	45.819 ⁵⁰	47.300
	Katillugit	110.000	110.000	109.804 ⁴⁸	106.555	107.121
	Tunu	2.000	6.850	7.461	1.850 ⁵¹	2.916
Qalerallit	Ikersuaq Davisimi (KK)	29.640 ⁵²	8.251,25	8.386	5.326,2	5.433
	Avannaata Imaani (AK)	29.640 ⁵²	8.251,25	8.198	8.151,25	8.095
	Tunu	26.710	10.043 ⁵³	9.438 ⁵⁴	3.927 ⁵⁵	3.722

⁴⁸ Canadamiut pisassiissutaat pisaassiissutinit ilanngaatinut ilaatinneqanngilaq. Taamatutaaq pisassiissutinit nuussisoqartarpoq.

⁴⁹ Avataasiortuniit sinerissap qanittuanut aamma pisassiissutinit pisarineqanngitsunik nuussinernerit ilanngullugit pisassiissutit naggataagut 65.532 tonsiulerput.

⁵⁰ Avataasiortuniit sinerissap qanittuanut aamma pisassiissutinit pisarineqanngitsunik nuussinernerit ilanngullugit pisassiissutit naggataagut 48.634 tonsiulerput.

⁵¹ Pisassiissutinit nuussinert assigiinngitsut ilanngullugit pisassiissutit naggataagut 3.066 tonsiulerput.

⁵² Kalaallit Nunaannut aamma Canadamut ataatsimut siunnersuineq

⁵³ Islandimik isumaqatigiissut malillugu Kalaallit Nunaata pisarineqarsinnaasut 37,6 %-ii pisassarivai.

⁵⁴ Sinerissap qanittuani qaqqineqartut ilanngullugit

⁵⁵ Tunumi sinerissap qanittuani aalisarnermut 266 tonsit immikkoortinneqarput

Saarullit	Kitaani	Aalisartoqangilaq	0		0		
	Tunu		8.460	32.945	31.826	27.145	26.259
Suluppaakkat (<i>S. mentella</i>)	Kitaani	Aalisartoqangilaq	0		0	0	0
	Irmingerip Imartaani	Aalisartoqangilaq	0		0	0	0
Suluppaakkat (Pisassiissutit akuleriittut)	Tunu	<i>S. mentella</i> : 0	0			0	
		<i>S. norvegicus</i> : 25.545 ⁵⁶	5.109		4.296	3.079	2.598
Tupissutit	Tunu		574	1.000	59	750	16
	Kitaani		-	1.000	19	900	0
Nataarnat	Tunu		-	1.000	9	920	9
	Kitaani		-	0	0	0	0
Qeeqqat	Tunu		-	0	0	0	0
	Kitaani		1.000	0	0	0	0
Qeeraaraq	Tunu		-	0	0	0	0
	Kitaani	<i>Aalisartoqangilaq</i>		0	0	0	0

⁵⁶ Sumiiffinnut Tunumut Islandimullu siunnersuineq ataatsimoortumik tunniunneqartarpoq

Ammassat	Tunu	459.800 ⁵⁷	68.970 ⁵⁸	46.722	58.970 ⁵⁹	46.722
	Kitaani	-	0	0	0	0
Saarullernat	Nunat tamalaat	1.359.629	7.342	28.183	25.842	28.183
Ammassassuit	Tunu	511.171 ⁶⁰	5.112	0	11.612	0 ⁶¹
Avaleraasartuut	Tunu	782.066 ⁶²	50.834	0	50.834	0 ⁶³
Tinguttuut	Tunu	-	1.500	614	585	106
	Kitaani	-	1.500	0	1.500	0
Eqalukkat	Kitaani	-	5.000	0	5.000	0
Eqalugaasat	Kitaani	-	2.000	0	2.000	0
Misaqqarnat	Barentsip Imartaani	-	-	673	750	673

⁵⁷ Inaarutaasumik siunnersuineq

⁵⁸ Kalaallit Nunaata, Islandip Norgellu akornanni peqatigiit pingasut isumaqatigiissutaat malillugu Nunatta pissai ilassutit pisassiissutit ilanngullugit 784 tonsiupput

⁵⁹ EU-mut agguassassat tunniutereernerisigut kalaallit angallataannut pisassiissutit, ilaappullu ammassat pillugit isumaqatigiissut malillugu sippuilluni aalisarneqartunik nuussineq

⁶⁰ Nunat tamalaat aalisagaqatigiivi pillugit siunnersuineq

⁶¹ Naalakkersuisut 5.112 tonsinik pisassiipput, saniatigut Kalaallit Nunaat Savalimmiunit 6.500 tonsinik pissarsivoq. Pissusiviusutigut Savalimmiunit pisassiissutit taamaallaat aalisarfigineqarput. Savalimmiut imartaani NEAFC-llu oqartussaaffigisaani 7.438 tonsit aalisarneqarput.

⁶² Nunat tamalaat aalisagaqatigiivi pillugit siunnersuineq

⁶³ NEAFC-p oqartussaaffigisaani 28.929 tonsit qaqqineqarput.

Saarulliusaat	Barentsip Imartaani	-	-	528	650	528
Saarullit	Barentsip Imartaani	-	-	3.994	4.000	3.994

ILANNGUSSAQ 2: 2023-MI SINERISSAP QANITTUANI AALISARNEQ PILLUGU SIUNNERSUINEQ PISARINEQARSINNAASULLU TONSINNGORLUGIT

Aalisagaq	Sumiiffik	Siunnersuineq	Pisarineqarsinnaasut	Pisassiissutinit qaqitat
Qalerallit	Qeqertarsuup Tunua	5.215	12.694 ⁶⁴	11.430
	Uummannaq	5.153	9.583 ⁶⁵	8.249
	Upernavik	6.070	9.514 ⁶⁶	7.335
	Kalaallit Nunaata sinnerani ⁶⁷	1.044 ⁶⁸	2.785 ⁶⁹	2.261
Saarullit	Kitaani	9.180	24.300 ⁷⁰	23.095 ⁷¹
Saattuut	Upernavik	-	400	252
	Qeqertarsuup Tunua-Uummannaq	982	982	710
	Sisimiuni, sinerissap qanittuani	599	599	652

⁶⁴ Aallarniutaasumik pisassiissutit 9.100 tonsiupput.

⁶⁵ Aallarniutaasumik pisassiissutit 9.650 tonsiupput.

⁶⁶ Aallarniutaasumik pisassiissutit 9.300 tonsiupput.

⁶⁷ Sumiiffiit makku pineqarput: Sisimiut-Maniitsoq, Nuuk, Paamiut-Qaqortoq, Qaanaaq aamma Tunu.

⁶⁸ Nunap immikkoortuinut siunnersuinerit ataatsimut Tunumut aamma Qaanaamut siunnersuisoqanngilaq.

⁶⁹ Aallarniutaasumik pisassiissutit 1.935 tonsiupput.

⁷⁰ Aallarniutaasumik pisassiissutit 17.000 tonsiupput, taakkunani 1.000 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit immikkoortinneqarlutik. Naggataagut pisassiissutinit 24.300 tonsiusunit 2.300 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit immikkoortinneqarput.

⁷¹ Taakkunani 2.073 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut immikkoortinneqarput

	Sisimiuni, avataani	102	102	38
	Maniitsoq	-	225	13
	Nuuk-Paamiut, sinerissap qanittuani	1.020	1.020	379
	Nuuk-Paamiut, avataani	513	513	512
	Qaqortoq-Narsaq	-	260	88
Kissavaasat	Nuuk	-	720	180
	Aqjaruani	Aalisartoqangilaq	0	0
	Attu	-	400	264
	Sisimiut kujataa (Saqqaq)	-	400	24
	Sisimiut avannaa (Kangaarsuk)	-	700	176
	Nassuttuumi	-	300	0
	Kitaata sinnerani	-	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	0
Kapisillit ⁷²	Kitaata avannaanut	Aalisartoqangilaq	11	15
	Kitaata kujataanut	Aalisartoqangilaq	16	18

⁷² Sumiiffinnut pingasuusunut tamanut pisassiissutit NASCO-mi suleqatigiinneq naapertorlugu aalajangersarneqarput. Kalaallit Nunaat tamakkerlugu pisarinqarsinnaasut agguataagassatut 30 tonsinut aalajangiunneqarpoq.

	Tunu	Aalisartoqanngilaq	3	1
Nipisat (arnarluit)	Kitaani	1.475	1.475	1.409

ILANNGUSSAQ 3: 2023-MI PISASSIISSUTINIT AMERLASSUTSINIK AGGUATAARINNINNEQ

Nunani tamalaani peqatigisanut agguassereernermi 2023-mi kalaallit umiarsuaatileqatigiit angallatillu avataasiortut akornanni pisassiissutinit amerlassutsit agguassassat. *Amerlassutsit sinneruttut* tassaapput amerlassutsit kalaallit ingerlatseqatigiiffiutaannut agguanneqartussat.

Sumiiffik	Artit	Amerlassutsit sinneruttut	Aallarniutaasumik pisassiissutit	NOR	EU	FRO	CAN ⁷³
Kitaani	Raajat	106.555	110.000		2.600		845
	Qalerallit Kujataata kitaani	5.326,25	8.251,25	900	2.250		
	Qalerallit Avannaata kitaani	8.151,25	8.251,25			100	
	Tupissutit	900	1.000		100		
Tunu	Raajat	1.850	6.850		5.000		
	Qalerallit	4.193	10.043	375	5.150	325	
	Suluppaakkat itisoormiut	3.079	5.109	500	1.530		
	Tupissutit	750	1.000	150	100		
	Nataarnat	920	1.000	30		50	
	Tinguttuut	585	1.500	540		375	

⁷³ Uumasogatigiit Canadalu avinneqarnikuummata MSC-mit piumasaqaataavoq pisassiissutinit agguataarinissamik isumaqatigiissuteqartoqarnissaata tungaanut Canadap pissaanik immikkoortitsisarnissaq.

	Ammassat (Grl/IsI) ⁷⁴	58.970	68.970	10.000		
Kitaani aamma Tunumi	Saarulliit	27.145	32.945	1.350	1.950	2.500
Nunat tamalaat imartaanni	Saarullernat	7.342	7.342 ⁷⁵			
	Raajat, Svalbard	Ullut aalisarfiit 450-it	Ullut aalisarfiit 450-it			
	Suluppaakkat ikerinnarsiortut (NEAFC)	0	0			
Norge	Saarulliit	4.000	4.000			
	Misaqqarnat	750	750			
	Saarulliusaat	650	650			
	Saniatigut pisat	425	425			
Savalimmiut	Ammassassuit	6.500	6.500			
	Saarullernat	18.500	18.500			

⁷⁴ Piffissap ingerlanerani ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tunngavigalugu. Taamaammat inaarutaasumik siunnersuineq januar/februarimi saqqummiunneqarpat tamanna allannguuteqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata pisassiissutaatitta 7,7 %-ii angullugit EU-mut neqeroortigineqassapput.

⁷⁵NEAFC-mit pisassiissutit tamarmik savalimmiut nunanullu tamalaat imartaani aalisarneqarsinnaapput.